

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

z dnia 27 stycznia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 187)

(zm. Dz.U. z 2018 r. poz. 303, Dz.U. z 2017 r. poz. 2147, Dz.U. z 2017 r. poz. 1818, Dz.U. z 2017 r. poz. 1640, Dz.U. z 2017 r. poz. 1479, Dz.U. z 2017 r. poz. 166, Dz.U. z 2016 r. poz. 1912, Dz.U. z 2016 r. poz. 1455, Dz.U. z 2016 r. poz. 170, Dz.U. z 2015 r. poz. 2089, Dz.U. z 2015 r. poz. 1608, Dz.U. z 2015 r. poz. 1346, Dz.U. z 2015 r. poz. 1345, Dz.U. z 2015 r. poz. 230)

Na podstawie art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2014 r. poz. 1438) zarządza się, co następuje:

§ 1 Rozporządzenie określa szczegółowy zakres i sposoby realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”, w tym warunki i tryb udzielania wsparcia dla przedsięwzięć realizowanych w ramach tych zadań.

§ 2

1. Agencja udziela pomocy finansowej z przeznaczeniem na:

1) realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej, przetwórstwie produktów rolnych, przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków oraz w rybactwie śródlądowym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz.U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1471, z późn. zm.¹⁾);

2) tworzenie lub powiększenie gospodarstw rolnych przez młodych rolników, o których mowa w art. 2 pkt 34 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2014 r. L 193 z 01.07.2014, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 702/2014”;

3) wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;

4) zbiór, transport i unieszkodliwianie padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;

5) kształcenie mieszkańców wsi uprawnionych do otrzymania pożyczek i kredytów studenckich na zasadach określonych w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich;

6)²⁾ realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych i przetwórstwa produktów rolnych lub ze Wspólnej Polityki Rolnej lub w zakresie objętym działem administracji rządowej - rybołówstwo.

^{2,3)} Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4, w § 6 oraz w § 9a, jest udzielana podmiotom, które nie są przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 14 rozporządzenia nr 702/2014.

3. Wykaz działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego objętych pomocą, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3 i 6, jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3

1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polega na:

- 1) stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji;
- 2) udzielaniu gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji.

2. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, jest udzielana na warunkach określonych w:

- 1) art. 14 rozporządzenia nr 702/2014 - na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej;
- 2) art. 17 rozporządzenia nr 702/2014 - na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych;
- 3) przepisach Unii Europejskiej dotyczących udzielania pomocy państwa w zakresie rybołówstwa i akwakultury - na realizację inwestycji w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków lub w rybactwie śródlądowym.

3. Pomoc udzielana na warunkach, o których mowa w ust. 2, jest udzielana również dużym przedsiębiorstwom w rozumieniu art. 2 pkt 26 rozporządzenia nr 702/2014.

4. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polegająca na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, udzielana wyłącznie na zakup użytków rolnych ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz.Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1408/2013”, oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

5. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polegającej na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, jest dołączenie przez wnioskodawcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego planu inwestycji.

6. Zakres inwestycji, na które jest udzielana pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

7. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 4 oraz § 8 ust. 2 pkt 1, nie może przekroczyć:

- 1) na gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej:
  - a) 40% kwoty udzielonego kredytu bankowego,
  - b) 60% kwoty udzielonego kredytu bankowego, jeżeli inwestycja jest realizowana przez młodego rolnika, o którym mowa w art. 2 pkt 34 rozporządzenia nr 702/2014, lub producenta rolnego, u którego obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego powstał nie wcześniej niż 5 lat przed dniem złożenia wniosku o udzielenie kredytu bankowego,
  - c) 60% kwoty udzielonego kredytu bankowego, jeżeli inwestycja jest realizowana w dziale specjalnym produkcji rolnej lub w gospodarstwie rolnym:
    - położonym na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub
    - w celu poprawy stanu środowiska naturalnego lub poprawy warunków dotyczących dobrostanu zwierząt wykraczających poza wymagania określone w tym zakresie w przepisach Unii Europejskiej;
- 2) w przetwórstwie produktów rolnych - 40% kwoty udzielonego kredytu bankowego;
- 3) w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego - 40% kwoty udzielonego kredytu bankowego.

8. Kwoty kredytów bankowych objęte pomocą, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polegającą na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych nie mogą przekroczyć:

- 1) 80% wartości nakładów na realizację inwestycji w gospodarstwie rolnym i nie mogą wynosić więcej niż 5 mln zł;

- 2) 70% wartości nakładów na realizację inwestycji i nie mogą wynosić więcej niż:
- a) 8 mln zł - w dziale specjalnym produkcji rolnej lub w zakresie rybactwa śródlądowego,
  - b) 16 mln zł - w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków.

9. Kwoty kredytów bankowych, o których mowa w ust. 8, mogą być udzielane temu samemu podmiotowi, bez względu na liczbę realizowanych inwestycji, do wysokości:

- 1) 5 mln zł - w gospodarstwach rolnych;
- 2) 8 mln zł - w działach specjalnych produkcji rolnej lub w zakresie rybactwa śródlądowego;
- 3) 16 mln zł - w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków.

10. W przypadku podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty, o której mowa w ust. 8 i 9, jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.

11. Oprocentowanie kredytów bankowych, o których mowa w ust. 8, może być zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR ustalana dla pożyczek na rynku międzybankowym udzielanych na okres 3 miesięcy (WIBOR 3M), zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku, powiększona nie więcej niż o 2,5 punktu procentowego.

12. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.

13. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę - w wysokości 0,67 oprocentowania obliczonego zgodnie ze sposobem określonym w ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 3%, a w przypadku gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w ust. 11 i 12 wynosi poniżej 3% - w wysokości tego oprocentowania;
- 2) Agencję - w pozostałej części, jednak dopłata do oprocentowania kredytu bankowego nie może być wyższa niż łączna wysokość pomocy obliczonej zgodnie ze sposobem określonym w ust. 7.

§ 4

1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, jest udzielana na warunkach określonych w art. 18 rozporządzenia nr 702/2014 i polega na:

1) częściowej spłacie kapitału kredytu bankowego przeznaczonego na sfinansowanie części kosztów zakupu użytków rolnych;

2) ⁴⁾ (uchylony)

2. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, jest:

1) dołączenie przez wnioskodawcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego planu inwestycji, którego realizacja powinna rozpocząć się w okresie 9 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytu bankowego;

2) ⁵⁾ posiadanie kwalifikacji zawodowych określonych w ust. 2a.

2a. ⁶⁾ Warunek dotyczący kwalifikacji zawodowych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, uważa się za spełniony, jeżeli osoba fizyczna posiada:

1) stopień naukowy doktora lub ukończone studia trzeciego stopnia w dziedzinie nauk rolniczych lub nauk weterynaryjnych lub

2) ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunku wymienionym w ust. 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia, lub na kierunkach studiów, w ramach których

zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści w zakresie związanym z działalnością rolniczą, w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (*European Credit Transfer and Accumulation System*), lub

- 3) ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie, na kierunku związanym z kształceniem w zakresie innym niż wymieniony w ust. 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością w rolnictwie, lub
- 4) kwalifikacje w zawodzie wymienionym w ust. 2 lub 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia, lub
- 5) wykształcenie średnie oraz co najmniej 4-letni staż pracy w rolnictwie, lub
- 6) tytuł wykwalifikowanego robotnika lub tytuł mistrza, lub tytuł zawodowy lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie wymienionym w ust. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia, uzyskany w formach pozaszkolnych, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie.

2b. ⁷⁾ Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:

- 1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) z tytułu prowadzenia działalności rolniczej lub
- 2) był zatrudniony w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.

3.⁸⁾ Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, może być przyznana osobie nieposiadającej kwalifikacji zawodowych, o których mowa w ust. 2a, jeżeli złoży oświadczenie, w którym zobowiąże się do uzupełnienia tych kwalifikacji w okresie 3 lat od dnia zawarcia umowy kredytu bankowego. Oświadczenie o sposobie uzupełnienia kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa sporządza się i składa na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

4. Plan inwestycji, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, powinien zawierać:

- 1) opis sytuacji gospodarstwa rolnego przed uzyskaniem pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, i opis przewidywanej sytuacji gospodarstwa rolnego po jej uzyskaniu;
- 2) opis działań, które będą podejmowane na nabytych użytkach rolnych;
- 3) wskazanie powierzchni użytków rolnych, na których będzie prowadzona produkcja rolna po powiększeniu powierzchni gospodarstwa rolnego, albo wskazanie powierzchni nowo utworzonego gospodarstwa rolnego, która nie może być mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w danym województwie ogłoszona na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 4) zobowiązanie, że kredytobiorca stanie się aktywnym zawodowo rolnikiem, o którym mowa w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.), w terminie 18 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

5.⁹⁾ Łączna wysokość pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, nie może przekroczyć 60% kwoty udzielonego kredytu bankowego i nie może być wyższa niż równowartość w złotych kwoty 20 tys. euro, przeliczonej według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego ustalonego na dzień udzielenia pomocy.

6. Kwota pomocy, o której mowa w ust. 5, polegająca na częściowej spłacie kapitału kredytu bankowego jest wypłacana w dwóch ratach, przy czym:

- 1) pierwsza rata w wysokości 80% kwoty tej pomocy jest wypłacana po przedstawieniu dowodów wpłat za zakupione użytki rolne wraz z aktem notarialnym lub prawomocnym postanowieniem sądu o przysądzeniu własności albo wraz z prawomocnym postanowieniem organu egzekucyjnego o przyznaniu własności,

potwierdzającym nabycie tych użytków rolnych;

2) druga rata jest wypłacana po 5 latach od dnia zawarcia umowy kredytu bankowego, chyba że kredyt został wcześniej spłacony.

7. Kwoty kredytów bankowych z częściową spłatą kapitału przeznaczone na sfinansowanie części kosztów zakupu użytków rolnych nie mogą przekroczyć 90% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i nie mogą wynosić więcej niż 5 mln zł.

8.¹⁰⁾ Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 5

1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, polega na:

1) stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz kosztów odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;

2) udzielaniu gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów, o których mowa w pkt 1.

2. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, jest udzielana:

1) zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód, wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, albo

2) na warunkach określonych w art. 25 rozporządzenia nr 702/2014 - w przypadku gdy szkody, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód:

a) wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, lub gdy szkoda przekracza kwotę 1050 zł - w przypadku szkód w środku trwałym,

b) wystąpiły w danym roku kalendarzowym co najmniej dwukrotnie w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej i wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1.

3. Pomoc udzielana na warunkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, jest udzielana również dużym przedsiębiorstwom w rozumieniu art. 2 pkt 26 rozporządzenia nr 702/2014.

4.¹¹⁾ Średnia roczna produkcja rolna, o której mowa w ust. 2, jest ustalana na podstawie danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wielkość prowadzonej produkcji rolnej w danym gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, a w przypadku braku takich danych lub dokumentów - na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowego Instytutu Badawczego o średniej wielkości produkcji rolnej, udostępnianych przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra.

5.¹²⁾ Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, jest dołączenie przez wnioskodawcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, przy czym w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z ust. 2 pkt 2, wojewoda potwierdza wystąpienie szkód, sporządzając adnotację na tym protokole. Protokół oszacowania szkód sporządza się na formularzu udostępnionym na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

6. W przypadku gdy gospodarstwo rolne jest położone na obszarze co najmniej dwóch województw, w których wystąpiły szkody, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, lub dział specjalny produkcji rolnej jest prowadzony na

obszarze co najmniej dwóch województw, w których wystąpiły takie szkody, komisja powołana przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia największej części tego gospodarstwa lub obszaru, na którym jest prowadzony dział specjalny produkcji rolnej, sporządza protokół zbiorczy zawierający określenie zakresu i wysokości szkód, uwzględniający dane zawarte w protokołach oszacowania szkód, o których mowa w ust. 5, przedłożonych przez producenta rolnego w terminie umożliwiającym komisji przekazanie wojewodzie protokołu zbiorczego zgodnie z ust. 7 pkt 3.

7. Komisja, o której mowa w ust. 5:

- 1) ¹³⁾ składa się co najmniej z 3 osób, w tym 1 przedstawiciela ośrodka doradztwa rolniczego oraz 1 przedstawiciela izby rolniczej, mających wykształcenie wyższe albo średnie w zakresie rolnictwa, ekonomiki rolnictwa lub rybactwa albo co najmniej pięcioletni staż w prowadzeniu gospodarstwa rolnego potwierdzony przez sołtysa, z tym że w przypadku szacowania szkód w budynkach lub budowlach służących do prowadzenia działalności rolniczej co najmniej 1 osoba wchodząca w skład komisji powinna mieć wykształcenie lub doświadczenie zawodowe w zakresie budownictwa;
- 2) ¹⁴⁾ dokonuje:
  - a) oszacowania szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, w terminie do dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego powstania tych szkód, nie później jednak niż:
    - do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji i nie wcześniej niż od wschodów upraw albo
    - w terminie do trzech miesięcy od wystąpienia gradu, deszczu nawalnego, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny - w przypadku szkód w środku trwałym, albo
    - w terminie do 12 miesięcy od ustąpienia wody umożliwiającego komisji rozpoczęcie szacowania szkód - w przypadku szkód spowodowanych przez powódź w budynkach,
  - b) dwukrotnie oszacowania szkód spowodowanych przez ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź lub grad w drzewach owocowych:
    - po raz pierwszy - w terminie do 2 miesięcy od dnia powstania tych szkód,
    - po raz drugi - nie później niż w terminie do 12 miesięcy od dnia powstania tych szkód;
- 3) ¹⁵⁾ składa protokół oszacowania szkód wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce powstania tych szkód w terminie:
  - a) 30 dni od dnia oszacowania szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3,
  - b) 45 dni od dnia oszacowania szkód - w przypadku protokołów zbiorczych, o których mowa w ust. 6 - z tym że w przypadku szacowania szkód w drzewach owocowych, o którym mowa w pkt 2 lit. b, protokół oszacowania szkód zawiera dane wynikające z oszacowania szkód dokonanego po raz drugi.

8. Protokół oszacowania szkód zawiera:

- 1) imiona i nazwiska członków komisji;
- 2) datę oszacowania szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 3) imię i nazwisko, adres i miejsce zamieszkania albo nazwę, adres i siedzibę producenta rolnego, albo adres i miejsce położenia gospodarstwa rolnego lub prowadzenia działu specjalnego produkcji rolnej oraz numer identyfikacyjny producenta rolnego nadawany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności - jeżeli został nadany;
- 4) informację o powierzchni gospodarstwa rolnego, w tym powierzchni upraw rolnych w dniu wystąpienia szkód;
- 5) informacje o zakresie i wysokości szkód w uprawach, zwierzętach gospodarskich, rybach lub środkach trwałych;
- 6) informację o kosztach, które nie zostały poniesione ze względu na wystąpienie szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 7) informację o kwotach uzyskanego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych, zwierząt gospodarskich, ryb lub środków trwałych;
- 8) informację o średniej rocznej produkcji rolnej ustalonej w sposób określony w ust. 4 w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej:
  - a) z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo
  - b) z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o

najwyższej i najniższej wielkości produkcji;

- 9) informację o kwocie obniżenia dochodu, o którym mowa w art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014;
- 10) informacje o kosztach poniesionych z tytułu niezebrania plonów w wyniku wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 11) datę wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 12) datę zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 13) czytelne podpisy członków komisji oraz producenta rolnego.

9. Do protokołu może być dołączona dokumentacja fotograficzna szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, potwierdzająca ich zakres.

10. Kwota pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, nie może przekroczyć kwoty stanowiącej różnicę między sumą wysokości poniesionej szkody oszacowanej przez komisję, o której mowa w ust. 5, i kwoty kosztów poniesionych w związku z wystąpieniem szkód a sumą kwoty wypłaconego odszkodowania z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia tych szkód i kwoty kosztów nieponiesionych w związku z wystąpieniem szkód.

11. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, nie może przekroczyć:

- 1) 80% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014 albo 80% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014;
- 2) 90% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014 albo 90% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014 - dla działów specjalnych produkcji rolnej lub gospodarstw rolnych położonych na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

12. Do ustalania wysokości oprocentowania kredytów bankowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się przepisy § 3 ust. 11 i 12.

13. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone, z zastrzeżeniem ust. 14, przez:

- 1) kredytobiorcę - w wysokości:
  - a) 0,5 oprocentowania ustalonego w sposób określony w § 3 ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 1,5% - w przypadku kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji po wystąpieniu szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, jeżeli w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3,
  - b) 0,67 oprocentowania ustalonego w sposób określony w § 3 ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 3%, a gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w § 3 ust. 11 i 12 wynosi poniżej 3%, w wysokości tego oprocentowania - w przypadku kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów odtworzenia środków trwałych po wystąpieniu szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 2) Agencję - w pozostałej części, jednak dopłata do oprocentowania kredytu bankowego nie może być wyższa niż obliczona zgodnie z ust. 11.

14. Wysokość oprocentowania płaconego przez kredytobiorcę do kredytów bankowych udzielonych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji stanowi różnicę pomiędzy wysokością należnego bankowi oprocentowania i wysokością połowy oprocentowania płaconego przez Agencję stosowanego przy kredytach bankowych, o którym mowa w ust. 13 pkt 1 lit. a, jeżeli w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 6

1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, polegającej na:

- 1) stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych:
  - a) grupom producentów rolnych wpisanym do rejestru grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków,
  - b) producentom rolnym na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub udziałów spółek utworzonych na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1762 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 866);
- 2) udzielaniu gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji, o których mowa w pkt 1.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz.Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) albo rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45) oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Kwoty kredytów bankowych objęte pomocą, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie mogą przekroczyć 80% wartości:

- 1) udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków nabywanych przez grupę producentów rolnych wpisaną do rejestru grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, a ich wysokość nie może wynosić więcej niż 5 mln zł;
- 2) udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub udziałów spółek utworzonych na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, nabywanych przez producenta rolnego, a ich wysokość nie może wynosić więcej niż 4 mln zł.

4. Do ustalania wysokości kwot, o których mowa w ust. 3, w przypadku grup producentów rolnych wpisanych do rejestru grup producentów rolnych albo producentów rolnych obowiązanych do sporządzania na podstawie odrębnych przepisów skonsolidowanych sprawozdań finansowych, stosuje się przepis § 3 ust. 10.

5. Do ustalania wysokości oprocentowania kredytów bankowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się przepisy § 3 ust. 11 i 12.

6. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę - w wysokości 0,67 oprocentowania obliczonego w sposób określony w § 3 ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 3%, a w przypadku gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w § 3 ust. 11 i 12 wynosi poniżej 3% - w wysokości tego oprocentowania;
- 2) Agencję - w pozostałej części, jednak dopłata do oprocentowania kredytu bankowego nie może być wyższa niż obliczona zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 2.

7. Kwota kredytów bankowych w wysokości określonej w ust. 3 i 4 oraz w § 3 ust. 9 może być udzielona:

- 1) tej samej grupie producentów rolnych wpisanej do rejestru grup producentów rolnych bez względu na liczbę zaciągniętych przez daną grupę kredytów - do wysokości 16 mln zł;
- 2) temu samemu producentowi rolnemu, bez względu na liczbę zaciągniętych przez tego producenta rolnego kredytów bankowych, prowadzącemu:
  - a) gospodarstwo rolne - do wysokości 5 mln zł,

b) dział specjalny produkcji rolnej - do wysokości 8 mln zł.

§ 7

1.¹⁶⁾ Kredyty bankowe objęte pomocą, o której mowa w § 3-6, 13g i 13h, są udzielane przez banki w ramach przyznanych tym bankom limitów finansowych.

2. Agencja może zawierać umowy z bankami:

- 1) których kapitał własny jest nie mniejszy niż minimum kapitału własnego wymaganego przy tworzeniu nowego banku;
- 2) które prowadzą działalność na obszarze co najmniej trzech województw.

3. Przepisu ust. 2 pkt 2 nie stosuje się do banków zrzeszających i banków spółdzielczych zrzeszonych z bankami zrzeszającymi na zasadach określonych w przepisach o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

4. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) warunki kredytowania, w tym określenie wysokości opłat i prowizji na rzecz banku związanych z kredytem bankowym, w tym pobieranych od czynności bankowych w okresie kredytowania, których wysokość nie może przekroczyć 2% kwoty udzielonego kredytu;
- 2) szczegółowe warunki stosowania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych i częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych;
- 3) terminy powiadamiania o limicie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych;
- 4) sposób i terminy zgłaszania zapotrzebowania i rozliczania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych;
- 5) warunki monitorowania wykorzystania i spłaty kredytu bankowego;
- 6) sposób przeprowadzania przez Agencję i bank kontroli realizacji przez kredytobiorcę umowy kredytu bankowego objętej dopłatą lub częściową spłatą kapitału;
- 7) sposób przeprowadzania przez Agencję kontroli realizacji przez bank umów kredytu bankowego;
- 8) warunki oraz terminy zwrotu Agencji dopłat do oprocentowania kredytów bankowych lub ich części lub kwot na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych, wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję do banku dopłat lub kwot na częściową spłatę kapitału do dnia ich zwrotu na rachunek bankowy Agencji, przez:
  - a) bank - w przypadku udzielenia kredytu bankowego niezgodnie z przepisami rozporządzenia lub postanowieniami umowy albo w przypadku nienależnego pobrania dopłat do oprocentowania tego kredytu lub częściowej spłaty kapitału tego kredytu,
  - b) kredytobiorcę - w przypadku wykorzystania przez niego kredytu bankowego niezgodnie z umową kredytu bankowego lub w przypadku przeniesienia - bez zgody banku - posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych lub ich części, obiektów lub urządzeń, nabytych za kredyt bankowy z dopłatami lub z częściową spłatą kapitału, jeżeli przeniesienie ich posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub w okresie 5 lat od dnia ich nabycia;
- 9) zobowiązanie banku do zwrotu Agencji kwot otrzymanych dopłat do oprocentowania kredytów bankowych lub kwot na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych, wraz z odsetkami, w przypadku odzyskiwania przez bank należności z tytułu wykorzystania przez kredytobiorcę kredytu bankowego niezgodnie z umową kredytu bankowego lub przeniesienia - bez zgody banku - posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych lub ich części, innych obiektów lub urządzeń, nabytych za kredyt bankowy z dopłatami lub z częściową spłatą kapitału, jeżeli przeniesienie ich posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub w okresie 5 lat od dnia ich nabycia, w wysokości proporcjonalnej do odzyskanych należności.

§ 8

1. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i § 6 ust. 1 pkt 1, oraz częściowa spłata kapitału kredytu bankowego, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1:

- 1) nie przysługują do kredytów bankowych udzielanych na zakup użytków rolnych, budynków lub ich części, maszyn, urządzeń, akcji i udziałów, jeżeli umowa jest zawarta między:
  - a) małżonkami,
  - b) rolnikiem a następcą prawnym na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika,
  - c) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
  - d) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby;
- 2) nie przysługują w odniesieniu do tej części:
  - a) nabywanych użytków rolnych, która spowoduje, że powierzchnia gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego przekroczy 300 ha użytków rolnych,
  - b) wartości zakupu użytków rolnych określonej w umowie, która przewyższa kwotę stanowiącą iloczyn średniej ceny rynkowej użytków rolnych w danym województwie ustalonej na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego i wielkości powierzchni zakupionych użytków rolnych,
  - c) nabywanych użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty;
- 3) nie przysługują do kredytów bankowych udzielonych na zakup użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni mniejszej od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w danym województwie ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 4) nie przysługują w przypadku przeniesienia - bez zgody banku - posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych, innych obiektów lub urządzeń, nabytych za kredyt bankowy objęty dopłatami Agencji lub z częściową spłatą kapitału, jeżeli przeniesienie ich posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub w okresie 5 lat od dnia ich nabycia, a już udzielone podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych.

2. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, nie przysługują na zakup użytków rolnych:

- 1) w części przekraczającej 10% kosztów kwalifikowalnych inwestycji finansowanej z udziałem kredytu bankowego, które zostały określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia, w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem nr 702/2014, albo
- 2) jeżeli pomoc jest udzielona niezgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013.

2a.¹⁷⁾ Częściowa spłata kapitału kredytu bankowego, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, nie przysługuje do kredytów na zakup użytków rolnych, jeżeli umowa sprzedaży jest zawarta między osobami zaliczanymi do I grupy podatkowej w rozumieniu przepisów o podatku od spadków i darowizn.

3. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, § 5 ust. 1 pkt 1 i § 6 ust. 1 pkt 1, oraz częściowa spłata kapitału kredytu bankowego, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1:

- 1) podlegają zwrotowi, a następnie nie przysługują, w tej części, w jakiej kredytobiorca:
  - a) nie zrealizował planu inwestycji lub nie uruchomił działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu bankowego,
  - b) wykorzystał kredyt bankowy niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu bankowego,
  - c) nie udokumentował wydatków poniesionych na cele inwestycyjne fakturą, rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami lub innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu,
  - d) nie udokumentował wniesienia wkładu własnego zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu bankowego;
- 2) podlegają zwrotowi w całości, a następnie nie przysługują, jeżeli kredytobiorca:
  - a) nie osiągnął jednego z celów wymienionych w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 702/2014, który został wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu bankowego - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1,
  - b) nie wykonał zobowiązania, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 4, a w przypadku kredytobiorcy

nieposiadającego w dniu udzielenia kredytu bankowego kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa - nie uzyskał ich w okresie 3 lat od dnia udzielenia kredytu bankowego - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2;

- 3)** nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
- a)** trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności, na którą został zaciągnięty kredyt przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu bankowego i odsetek,
  - b)** zmiany przez kredytobiorcę w okresie kredytowania kierunku produkcji rolnej lub działu specjalnego produkcji rolnej, bez uzyskania zgody banku udzielającego kredytu bankowego.

4. Przepisów ust. 3 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. b nie stosuje się, w przypadku gdy:

- 1)** plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn niezależnych od producenta rolnego;
- 2)** młody rolnik nie uzyskał kwalifikacji zawodowych z przyczyn od niego niezależnych.

5. Kwota dopłat, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, § 5 ust. 1 pkt 1 i § 6 ust. 1 pkt 1, lub kwota na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, jest określana w umowie zawartej między bankiem udzielającym kredytu bankowego a kredytobiorcą i stanowi kwotę ekwiwalentu dotacji brutto w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

§ 9

1. ¹⁸⁾ Warunkiem udzielenia gwarancji lub poręczenia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i § 6 ust. 1 pkt 2, jest:

- 1)** złożenie, za pośrednictwem banku, z którym Agencja zawarła umowę, wniosku o udzielenie gwarancji lub poręczenia, sporządzonego na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej;
- 2)** zawarcie warunkowej umowy kredytu bankowego;
- 3)** ¹⁹⁾ przedstawienie zaświadczeń albo oświadczeń o niezaleganiu z płatnościami podatków oraz o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne;
- 4)** złożenie dokumentu potwierdzającego formę prawną prowadzonej działalności;
- 5)** złożenie sprawozdania finansowego z ostatnich 2 lat obrotowych - w przypadku podmiotu prowadzącego księgi rachunkowe zgodnie z przepisami o rachunkowości;
- 6)** złożenie oświadczenia o sytuacji finansowej - na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej - w przypadku podmiotu nieprowadzącego ksiąg rachunkowych.

2. ²⁰⁾ Warunkiem uzyskania gwarancji lub poręczenia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, jest dodatkowo przedstawienie planu inwestycji.

3. Warunkiem udzielenia gwarancji lub poręczenia, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, jest:

- 1)** złożenie, za pośrednictwem banku, z którym Agencja zawarła umowę, wniosku o udzielenie gwarancji lub poręczenia sporządzonego na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej;
- 2)** zawarcie warunkowej umowy kredytu;
- 3)** złożenie dokumentów wymienionych w ust. 1 pkt 4-6.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, jest rozpatrywany w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.

5. Gwarancje lub poręczenia, o których mowa w:

- 1) ust. 1 - są terminowe i mogą być udzielane do wysokości:
  - a) 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej niż 2 mln zł - w przypadku gwarancji,
  - b) 60% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej niż 1,5 mln zł - w przypadku poręczenia;

2) ust. 3 - są terminowe i mogą być udzielane do wysokości 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej niż 300 tys. zł.

6. Agencja żąda zabezpieczeń udzielonej gwarancji lub poręczenia, a także może żądać poddania się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego.

7. Agencja pobiera jednorazowo prowizję z tytułu:

- 1) udzielonej gwarancji - w wysokości do 2% gwarantowanej kwoty kredytu bankowego;
- 2) udzielonego poręczenia - w wysokości do 1% poręczonej kwoty kredytu bankowego.

8. Kwotę pomocy z tytułu udzielonej gwarancji lub poręczenia ustala się zgodnie z przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

9.²¹⁾ Łączna kwota udzielonej gwarancji lub poręczenia spłaty kredytu bankowego oraz kwota dopłat do oprocentowania kredytu bankowego nie może przekroczyć wysokości pomocy obliczonej zgodnie z § 3 ust. 7, § 5 ust. 11 i § 6 ust. 2.

§ 9a ²²⁾

1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, polegającej na udzielaniu:

1) wstępnie uznanym na podstawie przepisów o organizacji rynków owoców i warzyw i rynku chmielu grupom producentów owoców i warzyw gwarancji spłaty kredytów bankowych przeznaczonych na realizację inwestycji niezbędnych do spełnienia kryteriów uznania za organizację producentów owoców i warzyw ujętych w zatwierdzonych planach dochodzenia do uznania,

2) grupom producentów rolnych utworzonych dla produktów lub grupy produktów - świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 88, poz. 983, z późn. zm. ²³⁾), gwarancji spłaty kredytów bankowych przeznaczonych na realizację inwestycji

- objętych programem naprawczym, o którym mowa w art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm. ²⁴⁾).

2. Warunkiem udzielenia gwarancji, o których mowa w ust. 1, jest:

1) złożenie, za pośrednictwem banku, wniosku o udzielenie gwarancji, sporządzonego na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej;

2) przedstawienie kopii programu naprawczego;

3) przedstawienie kopii umowy kredytu bankowego wraz z aneksami;

4) złożenie dokumentu potwierdzającego formę prawną prowadzonej działalności;

5) złożenie sprawozdania finansowego z ostatnich 2 lat obrotowych poprzedzających rok złożenia wniosku, o którym mowa w pkt 1 - w przypadku podmiotu prowadzącego księgi rachunkowe zgodnie z przepisami o rachunkowości;

6) złożenie oświadczenia o sytuacji finansowej - na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej - w przypadku podmiotu nieprowadzącego ksiąg rachunkowych;

7) przedstawienie zaświadczeń albo oświadczeń o niezaleganiu z płatnościami podatków oraz o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne;

8) złożenie oświadczenia, że inwestycja finansowana kredytem bankowym objętym programem naprawczym nie była realizowana z udziałem środków publicznych.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, jest rozpatrywany w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.

4. Gwarancje, o których mowa w ust. 1, są terminowe i mogą być udzielane do wysokości 80% wykorzystanej kwoty kredytu bankowego objętego programem naprawczym, nie więcej niż 5 mln zł.

5. Agencja żąda zabezpieczeń udzielonej gwarancji przewidzianych w Kodeksie cywilnym i przepisach prawa wekslowego, a także może żądać poddania się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego.

6. Agencja z tytułu udzielonej gwarancji pobiera jednorazowo prowizję w wysokości do 0,2% gwarantowanej kwoty kredytu bankowego objętego programem naprawczym.

7. Kwotę pomocy z tytułu udzielonej gwarancji ustala się zgodnie z przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

8. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nie może zostać udzielona do kredytów bankowych objętych programem naprawczym, jeżeli inwestycja została zrealizowana z udziałem środków publicznych.

§ 10

1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, polega na finansowaniu lub dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie, ponoszonych przez producenta rolnego prowadzącego gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej, będącego mikroprzedsiębiorcą, małym albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 702/2014.

2. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, jest udzielana producentom rolnym za pośrednictwem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania lub spalania padłych zwierząt gospodarskich zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz.Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanych dalej „podmiotami utylizacyjnymi”, z którymi Agencja zawarła umowę o udzielenie tej pomocy na dany rok.

3. Wypłata środków finansowych podmiotowi utylizacyjnemu, o którym mowa w ust. 2, jest realizowana pod warunkiem dokonania przez podmiot utylizacyjny zgłoszenia unieszkodliwienia padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy lub świnie zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

4. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, jest udzielana do wysokości:

1) 100% kosztów zbioru i transportu każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;

2) 100% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, podlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz.Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289);

3) 75% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, niepodlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) zgodnie z przepisami rozporządzenia wymienionego w pkt 2, lub z gatunku świnie lub konie.

5. Kosztem, o którym mowa w ust. 1, jest opłata za usługi świadczone przez podmioty utylizacyjne określone w ust. 2, z tym że dla producentów rolnych będących rolnikami ryczałtowymi w rozumieniu przepisów o podatku od

towarów i usług - według ceny brutto, a dla pozostałych producentów rolnych - według ceny netto.

6. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, może być udzielona, jeżeli cena usługi wykonanej przez podmiot utylizacyjny za jedną sztukę padłego zwierzęcia gospodarskiego nie przekroczyła:

- 1) w zakresie zbioru i transportu:
  - a) 127,55 zł - w przypadku bydła, owiec, kóz lub koni,
  - b) 114,04 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 110 kg,
  - c) 62,72 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 50 do 110 kg,
  - d) 28,51 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 20 do 50 kg,
  - e) 5,70 zł - w przypadku świń o masie ciała do 20 kg;
- 2) w zakresie unieszkodliwiania:
  - a) 195,52 zł - w przypadku bydła lub koni mających co najmniej 12 miesięcy życia,
  - b) 58,66 zł - w przypadku owiec lub kóz bez względu na wiek oraz bydła lub koni mających mniej niż 12 miesięcy życia,
  - c) 58,66 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 110 kg,
  - d) 32,26 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 50 do 110 kg,
  - e) 14,66 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 20 do 50 kg,
  - f) 2,93 zł - w przypadku świń o masie ciała do 20 kg.

7. Umowa, o której mowa w ust. 2, może być zawarta z podmiotem utylizacyjnym, który:

- 1) nie wprowadza do obrotu produktów przetworzonych z zebranych padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie, z wyłączeniem tłuszczów i mączek zwierzęcych wykorzystywanych wyłącznie do spalania oraz pozostałości powstałych w wyniku spalania;
- 2) wykonuje działalność na obszarze co najmniej jednego województwa;
- 3) złożył w formie pisemnej wniosek o jej zawarcie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok, na który ma być udzielona pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4.

8. Wniosek, o którym mowa w ust. 7 pkt 3, zawiera wskazanie:

- 1) nazwy, siedziby i adresu wnioskodawcy oraz jego weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego;
- 2) jednostkowych cen oferowanych producentom rolnym, o których mowa w ust. 1, za wykonanie usług w zakresie zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie;
- 3) obszaru, z którego będą zbierane padłe zwierzęta gospodarskie z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie;
- 4) przewidywanej liczby zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie na obszarze, o którym mowa w pkt 3.

9. Do wniosku, o którym mowa w ust. 7 pkt 3, dołącza się wypis z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2014 r. poz. 1539).

10. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) warunki, sposób i terminy przekazania przez Agencję środków na finansowanie lub dofinansowanie producentom rolnym, o których mowa w ust. 1, kosztów zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie;
- 2) sposób i terminy rozliczania środków, o których mowa w pkt 1, w tym przekazywania zbiorczych zestawień faktur wystawionych producentom rolnym, o których mowa w ust. 1;
- 3) sposób i terminy przeprowadzania przez Agencję kontroli realizacji udzielonej pomocy;

- 4) ceny jednostkowe netto za wykonanie usług w zakresie zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 5) warunki zwrotu Agencji środków, o których mowa w pkt 1, w przypadku pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem;
- 6) sposób dochodzenia należności z tytułu pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem przez producentów rolnych, o których mowa w ust. 1, lub podmiot utylizacyjny;
- 7) sposób przekazywania Agencji dokumentów związanych z udzielaniem pomocy w przypadku spraw spornych z producentami rolnymi, o których mowa w ust. 1;
- 8) limit środków na wykonanie usług przez dany podmiot utylizacyjny w ramach danego województwa określony na podstawie wieloletniego planu finansowego Agencji.

§ 11

1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 5, polega na udzielaniu poręczeń spłaty kredytów studenckich na zasadach określonych w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich.

2. Warunkiem udzielenia poręczenia spłaty kredytu studenckiego jest:

- 1) złożenie wniosku o udzielenie poręczenia spłaty kredytu;
- 2) złożenie zaświadczenia o dochodach na osobę w rodzinie;
- 3) zawarcie warunkowej umowy o kredyt studencki;
- 4) złożenie zaświadczenia z urzędu gminy o zamieszkanu na obszarze wsi.

3. Poręczenie spłaty kredytu studenckiego może być udzielone do wysokości:

- 1) 80% wykorzystanej kwoty kredytu studenckiego;
- 2) 100% wykorzystanej kwoty kredytu studenckiego - w przypadku poręczenia spłaty kredytu dla studentów o dochodach na osobę w rodzinie w wysokości nieprzekraczającej 1000 zł, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich.

4. Pierwszeństwo w uzyskaniu poręczenia spłaty kredytu studenckiego mają studenci o dochodach na osobę w rodzinie w wysokości nieprzekraczającej 1000 zł, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich.

§ 12

1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, polegającej na dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym, jeżeli o takim uboju został powiadomiony powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce dokonania uboju.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana do wysokości równowartości 15 000 euro zgodnie z rozporządzeniem nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana producentom rolnym za pośrednictwem podmiotów utylizacyjnych, z którymi Agencja zawarła umowę o udzielenie tej pomocy na dany rok.

4. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1, jest przedłożenie podmiotowi utylizacyjnemu, o którym

mowa w ust. 3, dokumentów, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.²⁵⁾).

5. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 15 zł za materiały szczególnego ryzyka pochodzące od jednego zwierzęcia poddanego ubojowi w gospodarstwie rolnym.

6. Umowa, o której mowa w ust. 3, zawiera co najmniej:

- 1) warunki, sposób i terminy przekazania przez Agencję środków na dofinansowanie producentom rolnym kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka pochodzących od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym;
- 2) sposób i terminy rozliczania środków, o których mowa w pkt 1, w tym przekazywania zbiorczych zestawień faktur wystawionych producentom rolnym, wraz dokumentami, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 3) sposób i terminy przeprowadzania przez Agencję kontroli realizacji udzielonej pomocy;
- 4) ceny jednostkowe netto za wykonanie usług w zakresie zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka pochodzących od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym;
- 5) warunki zwrotu Agencji środków, o których mowa w pkt 1, w przypadku pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem;
- 6) sposób dochodzenia należności z tytułu pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem przez producentów rolnych;
- 7) sposób przekazywania Agencji dokumentów związanych z udzielaniem pomocy w przypadku spraw spornych z producentami rolnymi.

7. Do zawierania umów z podmiotami uptylizacyjnymi przepisy § 10 ust. 7-9 stosuje się odpowiednio.

§ 13

1.²⁶⁾ Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, dla producentów rolnych, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w wysokości co najmniej 70% danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana do wysokości równowartości w złotych 15 000 euro ustalonej zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana zgodnie z przepisami:

- 1) rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej albo
- 2) rozporządzenia nr 702/2014 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana, w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego złożony na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;

2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;

3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL) wnioskodawcy albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się, w przypadku ubiegania się o pomoc udzielaną zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3:

1) ²⁷⁾ pkt 1:

- a) kopię protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w § 5 ust. 5, zawierającego informacje o powierzchni upraw, w których powstały szkody w wysokości co najmniej 70%, lub informacje o powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych, na której powstały szkody co najmniej na 70% powierzchni tych upraw,
- b) oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;

2) ²⁸⁾ pkt 2:

- a) kopię protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w § 5 ust. 5, zawierającego informacje o powierzchni upraw, w których powstały szkody w wysokości co najmniej 70%, lub informacje o powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych, na której powstały szkody co najmniej na 70% powierzchni tych upraw,
- b) informacje dotyczące wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

7.²⁹⁾ Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, o którym mowa w ust. 4, powierzchni uprawy, w której powstały szkody, oraz stawki pomocy, której wysokość będzie uzależniona od rodzaju uprawy.

8.³⁰⁾ Termin składania wniosków, o których mowa w ust. 4, oraz wysokość stawki pomocy, o której mowa w ust. 7, wraz ze wskazaniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, wskutek którego powstała szkoda objęta pomocą, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu, z tym że wysokość stawki ogłasza najpóźniej 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

9. Łączna wysokość pomocy udzielanej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, nie może przekroczyć łącznej wysokości pomocy, o której mowa w § 5 ust. 11.

10. W przypadku gdy łączna wysokość pomocy udzielanej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, oraz pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów, wraz z odszkodowaniem z zakładu ubezpieczeń przekraczałyby kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11, pomocy udziela się w wysokości stanowiącej różnicę między kwotą obliczoną zgodnie z § 5 ust. 11 a wysokością pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów i otrzymanych odszkodowań.

11. Pomoc udzielana zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, nie przysługuje, jeżeli łączna kwota pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów oraz otrzymanych odszkodowań przekracza kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11.

12. Pomoc, o której mowa w ust. 1, pomniejsza się o 50%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód w uprawach rolnych lub uprawach w szklarniach lub w tunelach foliowych co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 13a ³¹⁾

1. W 2015 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi rolnemu, w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który w 2014 r. poniósł szkody wyrządzone przez dziki w uprawach rolnych położonych na obszarach ochronnych lub obszarach objętych ograniczeniami, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. poz. 420, z późn. zm. ³²⁾).

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, może być również udzielona producentowi rolnemu, który uzyskał pomoc na warunkach określonych w § 14f rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz. 121, z późn. zm.³³⁾).

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

4. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, stanowi równowartość szkód w uprawach rolnych wyrządzonych przez dziki, oszacowanych przez Zespół do oceny rozmiaru szkód wyrządzonych przez dziki w uprawach rolniczych na obszarze województwa podlaskiego powołany przez Dyrektora Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, jednak nie więcej niż równowartość w złotych kwoty 15 000 euro ustalonej zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

5. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustaloną zgodnie z ust. 4, pomniejsza się o wysokość odszkodowania za szkody określone w ust. 1, uzyskanego przez producenta rolnego na podstawie przepisów prawa łowieckiego, a w przypadku pomocy otrzymanej na warunkach określonych w § 14f rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - również o wysokość tej pomocy.

6. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta, złożony w terminie do dnia 31 marca 2015 r. na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 6, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 4) numer działki ewidencyjnej, na której jest prowadzona uprawa, w której szkody zostały wyrządzone przez dziki, wraz z nazwą obrębu ewidencyjnego, w którym ta działka się znajduje, oraz powierzchnię tej działki.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 6, dołącza się:

- 1) oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* w rolnictwie określone w art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 2) oświadczenie producenta rolnego o powierzchni upraw, na której w 2014 r. wyrządzone zostały szkody określone w ust. 1;
- 3) oświadczenie producenta rolnego o tym, czy uzyskał:
  - a) odszkodowanie z tytułu szkód określonych w ust. 1, przyznawane na podstawie przepisów prawa łowieckiego, a jeżeli uzyskał takie odszkodowanie - również o jego wysokości,
  - b) pomoc, o której mowa w § 14f rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a jeżeli uzyskał taką pomoc - również o jej wysokości;
- 4) oświadczenie producenta rolnego, że w przypadku otrzymania pomocy, o której mowa w ust. 1, nie będzie ubiegał się o odszkodowanie przyznawane na podstawie przepisów prawa łowieckiego z tytułu wyrządzonych szkód określonych w ust. 1.

§ 13b³⁴⁾

1. W 2015 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w

zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i przetwórstwa produktów rolnych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, rolnikowi, który w 2015 r. był producentem owoców porzeczki czarnej.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Stawka pomocy, o której mowa w ust. 1, wynosi 600 zł na 1 ha powierzchni owocujących w 2015 r. upraw porzeczki czarnej.

4. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustala się jako iloczyn powierzchni owocujących w 2015 r. upraw porzeczki czarnej oraz stawki pomocy na 1 ha tej powierzchni określonej w ust. 3.

5. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika, na wniosek tego rolnika, złożony w terminie do dnia 30 września 2015 r., na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość
- 4) numer działki ewidencyjnej, na której jest prowadzona uprawa owocującej porzeczki czarnej, wraz z nazwą obrębu ewidencyjnego, w którym ta działka się znajduje, oraz powierzchnię tej działki.

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5, dołącza się:

- 1) oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* w rolnictwie określone w art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 2) oświadczenie rolnika o powierzchni owocujących w 2015 r. upraw porzeczki czarnej, na wskazanej we wniosku działce ewidencyjnej.

§ 13c ³⁵⁾

1. W 2015 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i przetwórstwa produktów rolnych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentom rolnym, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez suszę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zgodnie z ust. 2-13.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana do wysokości równowartości w złotych 15 000 euro ustalonej zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 702/2014 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana, w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego złożony w terminie do dnia 30 września 2015 r. na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) wnioskodawcy albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się:

- 1) kopię protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5, zawierającego informacje o powierzchni:
  - a) owocujących upraw drzew i krzewów owocowych, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę,
  - b) upraw rolnych innych niż wskazane w lit. a, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę;
- 2) informacje dotyczące wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

7. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, o którym mowa w ust. 4, powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, oraz stawki tej pomocy.

8. Stawka, o której mowa w ust. 7, wynosi:

- 1) 800 zł na 1 ha powierzchni owocujących upraw drzew i krzewów owocowych, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę;
- 2) 400 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych innych niż wskazane w lit. a, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę.

9. W przypadku gdy ze złożonych wniosków, o których mowa w ust. 4, wynika, że zapotrzebowanie na pomoc, o której mowa w ust. 1, przekracza łącznie kwotę 450 mln zł, wysokość tej pomocy ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, o którym mowa w ust. 4, powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, stawki, o której mowa w ust. 7, oraz współczynnika korygującego. Współczynnik korygujący stanowi iloraz kwoty 450 mln zł i kwoty równej zapotrzebowaniu na tę pomoc wynikającemu ze złożonych wniosków oraz jest ustalany z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

10. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć łącznej wysokości pomocy, o której mowa w § 5 ust. 11.

11. W przypadku gdy łączna wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, oraz pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów, wraz z odszkodowaniem z zakładu ubezpieczeń, przekraczałaby kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11, pomocy udziela się w wysokości stanowiącej różnicę między kwotą obliczoną zgodnie z § 5 ust. 11 a wysokością pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów i otrzymanych odszkodowań.

12. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje, jeżeli łączna kwota pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów oraz otrzymanych odszkodowań przekracza kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11.

13. Pomoc, o której mowa w ust. 1, pomniejsza się o 50%, jeżeli w 2015 r. co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 13d ³⁶⁾ Pomoc, o której mowa w:

- 1) § 13b ust. 1, nie przysługuje do powierzchni owocujących w 2015 r. upraw czarnej porzeczki, do której producentowi rolnemu udzielono pomocy, o której mowa w § 13c ust. 1;
- 2) § 13c ust. 1, nie przysługuje do powierzchni owocujących w 2015 r. upraw czarnej porzeczki, do której

producentowi rolnemu udzielono pomocy, o której mowa w § 13b ust. 1.

§ 13e³⁷⁾

1.³⁸⁾ W latach 2015-2018 Agencja udziela corocznie pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi rolnemu w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który w latach 2015-2018 prowadził, co najmniej przez rok, gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*sus scrofa*), położone na obszarze określonym w § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia "Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń" na lata 2015-2018 (Dz.U. poz. 517 oraz z 2016 r. poz. 679 i 1153).

2.³⁹⁾ (uchylony)

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana w formie refundacji wydatków dla producentów rolnych będących rolnikami ryczałtowymi w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług - według ceny brutto, a dla pozostałych producentów rolnych - według ceny netto, poniesionych od dnia wprowadzenia programu bioasekuracji do dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6, na:

- 1) zakup mat dezynfekcyjnych;
- 2) zakup sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych;
- 3) zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego;
- 4) zabezpieczenie budynków, w których są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt domowych.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

5. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 50% wydatków, o których mowa w ust. 3, na gospodarstwo.

6.⁴⁰⁾ Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego złożony na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 6, zawiera co najmniej:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (numer PESEL) wnioskodawcy albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 4) wnioskowaną kwotę pomocy.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 6, dołącza się:

- 1)⁴¹⁾ faktury lub ich kopie, rachunki wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami lub ich kopie lub kopie umów zlecenia lub umów o dzieło, dotyczące poniesionych wydatków wraz z dowodami zapłaty potwierdzającymi poniesienie tych wydatków do dnia zakończenia terminu składania wniosków w danym roku kalendarzowym;
- 2) oświadczenie producenta rolnego o liczbie świń utrzymywanych w gospodarstwie;

3) oświadczenia albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

9. ⁴²⁾ (*uchylony*)

10.⁴³⁾ Termin składania wniosków w danym roku kalendarzowym, o których mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

§ 13f ⁴⁴⁾

1. W 2015 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie objętym działem administracji rządowej - rybołówstwo, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, podatnikowi podatku rolnego, który w 2015 r. prowadził chów lub hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych położonych na obszarze gmin, w których wystąpiła susza w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45) oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Stawka pomocy, o której mowa w ust. 1, wynosi 300 zł na 1 ha powierzchni gruntów pod stawami zarybionymi.

4. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustala się jako iloczyn powierzchni gruntów pod stawami zarybionymi oraz stawki pomocy na 1 ha tej powierzchni określonej w ust. 3.

5. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podatnika podatku rolnego, na wniosek tego podatnika złożony w terminie do dnia 14 grudnia 2015 r., na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, zawiera co najmniej:

1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;

2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności lub weterynaryjny numer identyfikacyjny nadany przez powiatowego lekarza weterynarii;

3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;

4) numer działki ewidencyjnej, na której znajduje się staw zarybiony, wraz z nazwą obrębu ewidencyjnego, w którym ta działka się znajduje, oraz powierzchnię stawu zarybionego.

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5, dołącza się:

1) oświadczenia i zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* lub *de minimis* w rolnictwie lub *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury określone w art. 37 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;

2) oświadczenie podatnika podatku rolnego o powierzchni stawu zarybionego, na wskazanej we wniosku działce ewidencyjnej;

3) oświadczenie podatnika podatku rolnego o złożeniu do Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie formularza sprawozdania (RRW-22) dotyczącego powierzchni stawów rybnych oraz ilości

ryb wyprodukowanych w stawach rybnych i innych urządzeniach służących do chowu lub hodowli za rok 2013 i 2014, o którym mowa w przepisach o statystyce publicznej.

§ 13g ⁴⁵⁾

1. W 2016 r. Agencja udziela jednorazowej pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi rolnemu w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który złożył wniosek o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r., o której mowa w przepisach o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polega na finansowaniu oprocentowania kredytów bankowych, udzielanych na okres do sześciu miesięcy, na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji rolnej, w wysokości nie większej niż określona w ust. 5.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polegająca na finansowaniu oprocentowania kredytów bankowych ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

4. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1, jest dołączenie do wniosku o udzielenie kredytu bankowego zaświadczenia wydanego przez kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce złożenia wniosku o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r., w którym zostanie wskazana kwota, do wysokości której może być udzielony kredyt bankowy na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji rolnej.

5. Kwota, do wysokości której może być udzielony kredyt bankowy, o którym mowa w ust. 2, stanowi iloczyn:

1) stawki jednolitej płatności obszarowej za 2015 r., określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 października 2015 r. w sprawie stawki jednolitej płatności obszarowej za 2015 r. (Dz.U. poz. 1619), i

2) powierzchni działek rolnych, do których producent rolny ubiega się o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r.

- obliczony z uwzględnieniem zmniejszeń, o których mowa w art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz.Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.), z zastosowaniem współczynnika redukcji wynoszącego 100%, pomniejszony o kwotę zaliczki na poczet jednolitej płatności obszarowej za 2015 r. wypłaconej na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2015 r. (Dz.U. poz. 1541).

6. Do ustalania wysokości oprocentowania kredytów bankowych, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy § 3 ust. 11 i 12.

7. Oprocentowanie kredytu bankowego należne bankowi jest płacone przez Agencję.

§ 13h ⁴⁶⁾

1. W 2016 i 2017 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi rolnemu w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którego przychody są niewystarczające na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych w okresie od dnia 7 sierpnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r., które zostały podjęte w związku z prowadzeniem produkcji mleka, świń lub owoców i warzyw, zwanych dalej „zobowiązaniami cywilnoprawnymi”.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 8 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych, z wyłączeniem zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz budżetu środków europejskich.

3. Kwoty kredytów bankowych objęte pomocą, o której mowa w ust. 2, nie mogą przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych i wynosić więcej niż 5 mln zł na gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej, będące

mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 702/2014. Kwotę 5 mln zł pomniejsza się o kwotę udzielonej danemu producentowi rolnemu pożyczki, o której mowa w § 13i.

4. Oprocentowanie kredytów bankowych, o których mowa w ust. 2, może być zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR ustalana dla pożyczek na rynku międzybankowym udzielanych na okres 3 miesięcy (WIBOR 3M), zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku, powiększona nie więcej niż o 1,7 punktu procentowego.

5. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania kredytów bankowych stosuje się przepis § 3 ust. 12.

6. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:

1) kredytobiorcę w wysokości 2,5%, przy czym przez pierwsze dwa lata od dnia zawarcia umowy kredytu bankowego - w wysokości 1%;

2) Agencję - w pozostałej części, jednak dopłata do oprocentowania kredytu bankowego nie może być wyższa niż łączna wysokość pomocy publicznej, która nie może przekroczyć 40% kwoty udzielonego kredytu bankowego.

7. Do wniosku o udzielenie kredytu bankowego, do którego jest stosowana pomoc, o której mowa w ust. 1, dołącza się:

1) oświadczenie producenta mleka, świń albo owoców i warzyw o uzyskaniu przychodów niewystarczających na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych, z wyszczególnieniem należności głównej i odsetek;

2) kopie umów lub innych dokumentów, z których wynikają zobowiązania cywilnoprawne;

3) kopie rachunków lub faktur VAT potwierdzających uzyskiwanie obniżonych przychodów.

§ 13i⁴⁷⁾

1. W 2016 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi mleka, świń lub owoców i warzyw, prowadzącemu gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej, będące mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 702/2014, którego przychody są niewystarczające na sfinansowanie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, powstałych w okresie od dnia 7 sierpnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r., w związku z prowadzeniem produkcji mleka, świń lub owoców i warzyw, zwanych dalej „nieuregulowanymi należnościami”.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polega na udzielaniu, na okres nie dłuższy niż 10 lat, nieoprocentowanych pożyczek na sfinansowanie nieuregulowanych należności, z wyłączeniem zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz budżetu środków europejskich.

3. Kwoty pożyczek nie mogą przekroczyć wysokości kwoty nieuregulowanych należności. Do kwoty nieuregulowanych należności nie wlicza się odsetek.

4. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustala się zgodnie ze wzorem określonym w § 4 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz.U. poz. 1983, z 2006 r. poz. 1355 oraz z 2009 r. poz. 1008).

5. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana na wniosek producenta mleka, świń lub owoców i warzyw złożony do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta w terminie do dnia 15 października 2016 r., na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, zawiera:

1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;

2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;

3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;

4) kwotę nieuregulowanych należności wraz z kopiami dokumentów potwierdzającymi powstanie tych należności.

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5, dołącza się:

1) oświadczenie producenta mleka, świń albo owoców i warzyw o uzyskaniu przychodów niewystarczających na sfinansowanie nieuregulowanych należności;

2) kopie rachunków lub faktur VAT potwierdzających uzyskiwanie obniżonych przychodów.

8. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana na podstawie umowy pożyczki.

9. Umowa, o której mowa w ust. 8, jest zawierana w formie pisemnej, pod rygorem nieważności.

10. Umowa pożyczki zawiera co najmniej:

1) oznaczenie jej przedmiotu i stron;

2) określenie wysokości pożyczki;

3) określenie warunków i terminów wypłaty pożyczki oraz rozliczenia pożyczki;

4) kwotę udzielonej pomocy obliczonej w sposób określony w ust. 4;

5) określenie warunków rozwiązania umowy.

11. Umowę pożyczki zawiera się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

12. Pożyczka, o której mowa w ust. 2, jest wypłacana w dwóch ratach, przy czym:

1) w 2016 r. - pierwsza rata jest wypłacana w wysokości do 50% kwoty pożyczki;

2) ⁴⁸⁾ nie później niż w 2017 r. - druga rata jest wypłacana po udokumentowaniu spłaty nieuregulowanych należności w wysokości środków wypłaconych w ramach pierwszej raty pożyczki; udokumentowania spłaty nieuregulowanych należności w wysokości środków wypłaconych w ramach drugiej raty pożyczki pożyczkobiorca dokonuje w okresie miesiąca od dnia wypłacenia tej raty.

§ 13j ⁴⁹⁾

1. W 2016 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentom rolnym, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 50% i mniej niż 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana do wysokości równowartości w złotych 15 000 euro ustalonej zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana:

1) zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody, o których mowa w ust. 1, oszacowane przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5, wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, przy czym średnią roczną produkcję rolną ustala się w sposób określony w § 5 ust. 4, albo

2) na warunkach określonych w art. 25 rozporządzenia nr 702/2014 - w przypadku gdy szkody, o których mowa w ust. 1, oszacowane przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5, wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana, w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego złożony w terminie do dnia 5 grudnia 2016 r. na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) wnioskodawcy albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się, w przypadku ubiegania się o pomoc udzielaną zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3:

1) pkt 1:

a) kopię protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w § 5 ust. 5, zawierającego informacje o powierzchni uprawy, w której powstały szkody w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70%, lub informacje o powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych, na których powstały szkody w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% powierzchni tych upraw, spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania,

b) oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;

2) pkt 2:

a) kopię protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w § 5 ust. 5, zawierającego informacje o powierzchni uprawy, w której powstały szkody w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70%, lub informacje o powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych, na których powstały szkody w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% powierzchni tych upraw, spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania,

b) informacje dotyczące wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

7. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, o którym mowa w ust. 4, powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, huragan, deszcz nawalny lub ujemne skutki przezimowania, oraz stawki tej pomocy.

8. Stawka, o której mowa w ust. 7, wynosi 400 zł na 1 ha powierzchni:

- 1) uprawy, w której powstały szkody w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70%, lub
- 2) upraw w szklarniach i tunelach foliowych, na których powstały szkody w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% powierzchni tych upraw

- spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków

przezimowania.

9. W przypadku gdy ze złożonych wniosków, o których mowa w ust. 4, wynika, że zapotrzebowanie na pomoc, o której mowa w ust. 1, przekracza łącznie kwotę 100 mln zł, wysokość tej pomocy ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, o którym mowa w ust. 4, powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, huragan, deszcz nawalny lub ujemne skutki przezimowania, stawki, o której mowa w ust. 8, oraz współczynnika korygującego. Współczynnik korygujący stanowi iloraz kwoty 100 mln zł i kwoty równej zapotrzebowaniu na tę pomoc wynikającemu ze złożonych wniosków oraz jest ustalany z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

10. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć łącznej wysokości pomocy, o której mowa w § 5 ust. 11.

11. W przypadku gdy łączna wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, oraz pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów, wraz z odszkodowaniem z zakładu ubezpieczeń przekraczałaby kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11, pomocy udziela się w wysokości stanowiącej różnicę między kwotą obliczoną zgodnie z § 5 ust. 11 a wysokością pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów i otrzymanych odszkodowań.

12. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje, jeżeli łączna kwota pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów oraz otrzymanych odszkodowań przekracza kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11.

13. Pomoc, o której mowa w ust. 1, pomniejsza się o 50%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód, o których mowa w ust. 1, co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 13k⁵⁰⁾

1. W 2017 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi rolnemu w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, prowadzącemu w 2016 r. gospodarstwo:

1) w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w którym jest utrzymywany drób w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej ustawy, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków oraz

2) będące mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 702/2014.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana zgodnie z art. 26 ust. 9 lit. b rozporządzenia nr 702/2014.

3. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) 25 zł - za indyka,
- 2) 25 zł - za strusia,
- 3) 15 zł - za kaczkę,
- 4) 15 zł - za gęś,
- 5) 5 zł - za kurę,
- 6) 5 zł - za perlicę,
- 7) 5 zł - za przepiórkę,
- 8) 4 zł - za bezgrzebieniowca innego niż wymieniony w pkt 2,

- 9) 4 zł - za gołębia,
- 10) 4 zł - za bażanta,
- 11) 4 zł - za kuropatwę

- utrzymywane w gospodarstwie położonym na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, na dzień poprzedzający dzień otrzymania przez powiatowego lekarza weterynarii zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana w drodze decyzji na wniosek producenta rolnego, złożony do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta, w terminie od dnia 1 lutego do dnia 28 lutego 2017 r., na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się dokumentację określającą liczebność stada drobiu w gospodarstwie położonym na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, na dzień poprzedzający dzień otrzymania przez powiatowego lekarza weterynarii zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków.

7. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje producentowi rolnemu, którego gospodarstwo:

- 1) zostało wyznaczone jako ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków;
- 2) jest położone w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, i gospodarstwo to nie zostało wyznaczone jako ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków, lecz w stosunku do którego powiatowy lekarz weterynarii nakazał, w drodze decyzji, zabicie drobiu lub poddanie go ubojowi;
- 3) jest położone w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, i w stosunku do którego powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie art. 48b ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, nakazał, w drodze decyzji, zabicie lub ubój drobiu oraz zakazał utrzymywania w gospodarstwie drobiu.

§ 13l (uchylony)⁵¹⁾

§ 13m⁵²⁾

1. W 2017 r. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych i przetwórstwa produktów rolnych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi rolnemu:

- 1) któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 2) który poniósł szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez niego działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
- 3) będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 702/2014.

2. ⁵³⁾ Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana:

- 1) zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w uprawach rolnych, oszacowane przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5, wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, lub
- 2) na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 702/2014 - w przypadku gdy szkody, o których mowa w ust. 1 pkt 2:
  - a) w uprawach rolnych, oszacowane przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5, wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, lub
  - b) w budynku służącym do prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej przekraczają kwotę 1050 zł, lub
- 3) zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wystąpiły w lasach.

3. ⁵⁴⁾ Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana, w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego złożony w terminie do dnia 31 października 2017 r. na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacyjny wnioskodawcy nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) wnioskodawcy albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się:

- 1) kopię protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w § 5 ust. 5, który poza informacjami, o których mowa w § 5 ust. 8, zawiera informacje o:
  - a) powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, lub
  - b) zakresie i wysokości szkód w budynkach służących do prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej spowodowanych wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, lub
- 2) oświadczenie producenta rolnego:
  - a) o powierzchni lasu, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, oraz o wysokości kwoty na odtworzenie lasu, w którym wystąpiły te szkody,
  - b) że łączna wysokość pomocy udzielonej mu w związku z wystąpieniem szkód w lasach spowodowanych wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu oraz pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów, wraz z odszkodowaniem z zakładu ubezpieczeń, nie przekroczy kwoty na odtworzenie lasu określonej w rozporządzeniu nr 702/2014;
- 3) informacje dotyczące wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem nr 702/2014 lub
- 4) oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w

sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem nr 1408/2013, lub

5)⁵⁵⁾ oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy de minimis oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

6. Wystąpienie szkód w lasach spowodowanych wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu potwierdza wojewoda właściwy ze względu na położenie lasu, w którym wystąpiły te szkody, sporządzając adnotację na oświadczeniu producenta rolnego, o którym mowa w ust. 5 pkt 2 lit. a.

7. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, w przypadku szkód, o których mowa w ust. 5 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. a, ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, o którym mowa w ust. 3, powierzchni upraw rolnych lub lasów, na której wystąpiły szkody spowodowane przez huragan, deszcz nawalny lub grad, oraz stawki tej pomocy.

8. Stawka, o której mowa w ust. 7, wynosi:

1) 1000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu;

2) 2000 zł na 1 ha powierzchni lasów, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu.

9. W przypadku szkód spowodowanych wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu w budynku służącym do prowadzenia działalności rolniczej wysokość pomocy na odtworzenie tego budynku nie może przekroczyć kwoty 10 000 zł i nie może być wyższa niż:

1) 80% kwoty szkód, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014, powstałych w budynku służącym do prowadzenia przez producenta rolnego ubiegającego się o pomoc działalności rolniczej albo

2) 90% kwoty szkód, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014, powstałych w budynku służącym do prowadzenia przez producenta rolnego ubiegającego się o pomoc działalności rolniczej - położonych na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

10. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem pomocy udzielanej producentowi rolnemu w związku ze szkodami w lasach spowodowanymi wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, nie może przekroczyć łącznej wysokości pomocy, o której mowa w § 5 ust. 11.

11. W przypadku gdy łączna wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem pomocy udzielanej producentowi rolnemu w związku ze szkodami w lasach spowodowanymi wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, oraz pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów, wraz z odszkodowaniem z zakładu ubezpieczeń przekraczałaby kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11, pomocy udziela się w wysokości stanowiącej różnicę między kwotą obliczoną zgodnie z § 5 ust. 11 a wysokością pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów i wysokością otrzymanych odszkodowań.

12. Pomoc, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem pomocy udzielanej producentowi rolnemu w związku ze szkodami w lasach spowodowanymi wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, nie przysługuje, jeżeli łączna kwota pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów oraz otrzymanych odszkodowań przekracza kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11.

12a.⁵⁶⁾ Łączna wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, udzielana producentowi rolnemu w związku ze szkodami w lasach spowodowanymi wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu nie może przekroczyć równowartości w złotych 15 000 euro ustalonej zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

13.⁵⁷⁾ Pomoc, o której mowa w ust. 1, w przypadku szkód spowodowanych wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu w uprawach rolnych lub w budynku służącym do prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej pomniejsza się o 50%, jeżeli w 2017 r. co najmniej 50% powierzchni

upraw rolnych w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 13n⁵⁸⁾

1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi rolnemu w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który utrzymywał świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546), zwanej dalej „siedzibą stada”, położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

1) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.)⁵⁹⁾ lub

2) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

- zwanemu dalej „producentem świń”, na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych, które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez tego producenta świń działalności rolniczej na tych obszarach, zwanych dalej „zobowiązaniami cywilnoprawnymi”.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1:

1) polega na udzielaniu, na okres nie dłuższy niż 10 lat, nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych producenta świń, z wyłączeniem zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz budżetu środków europejskich;

2) ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Kwota udzielonych producentowi świń pożyczek nie może przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych tego producenta świń i wynosić więcej niż:

1) 50 000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;

2) 100 000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;

3) 300 000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;

4) 500 000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;

5) 1 000 000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Do kwoty zobowiązań cywilnoprawnych producentów świń nie wlicza się odsetek.

4. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, jest ustalana zgodnie ze wzorem określonym w § 4 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. poz. 1983, z 2006 r. poz. 1355, z 2009 r. poz. 1008 oraz z 2016 r. poz. 2093).

5. Pożyczka jest udzielana na wniosek producenta świń:

1) złożony do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta świń, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia zakończenia obowiązywania

ograniczeń w handlu świniami związanych z wyznaczeniem obszarów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2;

2) na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta świń;
- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 4) numer siedziby stada, w odniesieniu do której posiadacz świń ubiega się o pożyczkę, oraz adres i miejsce położenia tej siedziby;
- 5) kwotę zobowiązań cywilnoprawnych producenta świń, z wyszczególnieniem należności głównej i odsetek.

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5, dołącza się:

- 1) oświadczenie:
  - a) producenta świń o wysokości zobowiązań cywilnoprawnych,
  - b) małżonka producenta świń ubiegającego się o pożyczkę o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy pożyczki albo oświadczenie producenta świń o niepozostawaniu w związku małżeńskim, albo o ustanowieniu małżeńskiej rozdzielności majątkowej - w przypadku producenta świń będącego osobą fizyczną,
  - c) współwłaściciela gospodarstwa rolnego, na obszarze którego znajduje się siedziba stada, w odniesieniu do której posiadacz świń ubiega się o pożyczkę, a w przypadku gdy współwłaścicielem jest osoba fizyczna - również jego małżonka - o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy pożyczki albo o niepozostawaniu w związku małżeńskim, albo o ustanowieniu małżeńskiej rozdzielności majątkowej;
- 2) zaświadczenia albo oświadczenie dotyczące pomocy de minimis oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 3) kopie dokumentów potwierdzających kwoty zobowiązań cywilnoprawnych.

8. Umowa pożyczki jest zawierana w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

9. Umowa pożyczki zawiera co najmniej:

- 1) oznaczenie jej przedmiotu oraz stron;
- 2) określenie wysokości pożyczki oraz celu, na jaki pożyczka została udzielona;
- 3) określenie warunków i terminów spłaty rat pożyczki oraz warunków i terminu zwrotu pożyczki;
- 4) wskazanie kwoty pomocy obliczonej w sposób określony w ust. 4;
- 5) określenie warunków rozwiązania umowy pożyczki oraz okresu wypowiedzenia tej umowy.

10. Umowę pożyczki zawiera się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

11. Zabezpieczeniem należytego wykonania przez producenta świń zobowiązań określonych w umowie pożyczki jest weksel niezupełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

12. Weksel wraz z deklaracją wekslową, o których mowa w ust. 11, producent świń podpisuje w obecności

upoważnionego pracownika Agencji. Weksel wraz z deklaracją wekslową składa się w biurze powiatowym Agencji właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń w dniu zawarcia umowy pożyczki.

§ 13o ⁶⁰⁾

1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, producentowi świń:

- 1) któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- 2) będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia nr 702/2014,
- 3) który utrzymuje lub utrzymywał świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. z 2017 r. poz. 546), zwanej dalej „ustawą”, położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:
  - a) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz.Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm. ⁶¹⁾), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”, lub
  - b) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt - zwanemu dalej „producentem świń”.

2. Ilekroć w przepisach rozporządzenia jest mowa o siedzibie stada producenta świń, rozumie się przez to wszystkie siedziby stad tego producenta położone na obszarze kwalifikującym się do pomocy, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana do wysokości środków przewidzianych na realizację tej pomocy w planie finansowym Agencji na dany rok kalendarzowy.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana na wyrównanie kwoty dochodu uzyskanej przez producenta świń:

- 1) ze sprzedaży świń z siedziby stada, o której mowa w ust. 1 pkt 3, od 1 lipca 2017 r. - do wysokości obliczonej zgodnie ze sposobem określonym w ust. 11 pkt 1;
- 2) w 2017 r. w związku z wprowadzeniem, w tym roku, na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt zakazu przemieszczania świń lub obrotu świniami na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, na którym znajduje się siedziba stada producenta świń - do wysokości obliczonej zgodnie ze sposobem określonym w ust. 11 pkt 2.

5. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń, na wniosek tego producenta świń złożony na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej, zwany dalej „wnioskiem”.

6. Wniosek może obejmować kwartalne, półroczne lub roczne okresy sprzedaży świń, w których producent świń uzyskał obniżone dochody.

7. Producent świń może złożyć wniosek obejmujący więcej niż jeden z okresów określonych w ust. 6.

8. Wniosek może obejmować każdy z okresów określonych w ust. 6 tylko raz.

9. Wniosek zawiera co najmniej:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta świń ubiegającego się o pomoc;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) lub numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) producenta świń ubiegającego się o pomoc, a w przypadku gdy producent ten nie posiada obywatelstwa polskiego - numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość tego

producenta;

- 3) numer siedziby stada producenta świń ubiegającego się o pomoc nadany zgodnie z przepisami ustawy;
- 4) oświadczenie producenta świń:
  - a) że do świń objętych wnioskiem nie przyznano mu:
    - pomocy finansowej ze środków krajowych,
    - odszkodowania z tytułu ubezpieczenia lub odszkodowania na podstawie decyzji powiatowego lekarza weterynarii nakazującej zabicie świń lub poddanie ich ubojowi,
    - pomocy, o której mowa w ust. 14 pkt 1 lub 2,
  - b) określające kwotę obniżonego dochodu ze sprzedaży świń za okres, za który jest składany wniosek.

10. Do wniosku producent świń dołącza:

- 1) kopie faktur lub faktur RR, lub innych dowodów księgowych potwierdzających uzyskane dochody za okres niezbędny do obliczenia kwoty pomocy, o której mowa w ust. 11, albo
- 2) oświadczenie o braku dochodów ze sprzedaży świń z siedziby stada, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, w przypadku wprowadzenia na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt zakazu przemieszczania świń lub obrotu świniami na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń;
- 3) zgodę, o której mowa w ust. 15 - w przypadku gdy gospodarstwo jest przedmiotem współposiadania.

11. Kwota pomocy, o której mowa w ust. 1, udzielana na wyrównanie kwoty dochodu uzyskanej przez producenta świń:

- 1) ze sprzedaży świń z siedziby stada, o której mowa w ust. 1 pkt 3, od 1 lipca 2017 r., stanowi różnicę między iloczynem liczby świń sprzedanych we wskazanym we wniosku:
  - a) kwartale i średniej ceny sprzedaży świń uzyskanej w tym kwartale a iloczynem średniej liczby świń sprzedanych w tym samym kwartale w kolejnych trzech latach przed złożeniem wniosku albo średniej liczby świń sprzedanych w tym samym kwartale w ciągu trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek, z pominięciem kwartału o najwyższej i najniższej wielkości sprzedaży świń, i średniej ceny sprzedaży świń uzyskanej w tym okresie - w przypadku kwartalnych okresów sprzedaży świń wskazanych we wniosku,
  - b) półrocza i średniej ceny sprzedaży świń uzyskanej w tym półroczu a iloczynem średniej liczby świń sprzedanych w tym samym półroczu w kolejnych trzech latach przed złożeniem wniosku albo średniej liczby świń sprzedanych w tym samym półroczu w ciągu trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek, z pominięciem półrocza o najwyższej i najniższej wielkości sprzedaży świń, i średniej ceny sprzedaży świń uzyskanej w tym okresie - w przypadku półrocznych okresów sprzedaży świń wskazanych we wniosku,
  - c) roku i średniej ceny sprzedaży świń uzyskanej w tym roku a iloczynem średniej liczby świń sprzedanych w kolejnych trzech latach przed złożeniem wniosku albo średniej liczby świń sprzedanych w ciągu trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości sprzedaży świń, i średniej ceny sprzedaży świń uzyskanej w tym okresie - w przypadku rocznych okresów sprzedaży świń wskazanych we wniosku;

2) w 2017 r. w związku z wprowadzeniem, w tym roku, na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt zakazu przemieszczania świń lub obrotu świniami na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, na którym znajduje się siedziba stada producenta świń - stanowi iloczyn średniej dziennej liczby świń sprzedanych w latach 2014-2016 albo średniej liczby świń sprzedanych w ciągu trzech lat w okresie pięcioletnim bezpośrednio poprzedzającym 2017 r., z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości sprzedaży świń, i kwoty 0,36 zł oraz liczby dni obowiązywania zakazu przemieszczania świń lub obrotu świniami z siedziby stada, o której mowa w ust. 1 pkt 3.

12. W przypadku gdy różnica między liczbą świń sprzedanych w okresie, za który jest składany wniosek, a liczbą świń sprzedanych w okresie, w odniesieniu do którego obliczana jest wysokość pomocy zgodnie ze sposobem wskazanym w ust. 11, przekracza 10% większej z tych liczb, do obliczenia wysokości pomocy przyjmuje się mniejszą liczbę sprzedanych świń powiększoną o 10%.

13. Jeżeli producent świń rozpoczął utrzymywanie świń w okresie krótszym niż ostatnie trzy lata przed złożeniem wniosku, do obliczenia wysokości pomocy przyjmuje się średnią liczbę sprzedanych świń od dnia rozpoczęcia utrzymywania świń do dnia złożenia wniosku.

14. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje producentowi świń do świń:

- 1) do których producent świń otrzymał pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych (Dz.U. poz. 499, 1328, 1670 i 1688), lub
- 2) do których producent świń otrzymał pomoc, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny w Polsce (Dz.U. poz. 1166 i 1666), lub
- 3) do których przyznano mu pomoc finansową ze środków krajowych, przyznano odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia lub odszkodowanie na podstawie decyzji powiatowego lekarza weterynarii nakazującej zabicie świń lub poddanie ich ubojowi, lub
- 4) które producent świń sprzedał w ramach działalności w zakresie:
  - a) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, lub
  - b) obrotu zwierzętami, z wyjątkiem obrotu prowadzonego w ramach działalności rolniczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. c ustawy wymienionej w lit. a, lub
  - c) prowadzenia miejsc gromadzenia zwierząt, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. e ustawy wymienionej w lit. a, lub
  - d) prowadzenia rzeźni, lub
  - e) prowadzenia zakładu przetwórczego w rozumieniu pkt 58 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy (Dz.Urz. UE L 54 z 26.02.2011, str. 1, z późn. zm.⁶²), lub
  - f) prowadzenia spalarni w rozumieniu pkt 56 załącznika I do rozporządzenia Komisji wymienionego w lit. e.

15. Jeżeli gospodarstwo jest przedmiotem współposiadania, pomoc jest udzielana temu ze współposiadaczy, co do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę.

16. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana na warunkach określonych w art. 26 rozporządzenia nr 702/2014.

§ 14 Do postępowania w sprawach przyznania pomocy finansowej:

- 1) producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności:
  - a) w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane przez ujemne skutki przezimowania w okresie zimowym 2011/2012,
  - b) w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, huraganu, gradu lub deszczu nawalnego w 2013 r.,
  - c) którzy w 2014 r. ponieśli szkody wyrządzone przez dziki w uprawach rolnych położonych na obszarach ochronnych lub obszarach objętych ograniczeniami, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. poz. 420, z późn. zm.⁶³),
- 2) rolnikom, którzy w 2014 r. byli producentami owoców porzeczki czarnej, owoców wiśni, cebuli, kapusty lub jabłek,
- 3) beneficjentom końcowym, o których mowa w art. 26 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.)

- wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia decyzją ostateczną albo zakończonych decyzją ostateczną wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, które zostały wznowione po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 15

1.⁶⁴⁾ Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2-5.

2. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy, spłaty rat kapitału kredytu bankowego w ramach umów kredytu bankowego zawartych do dnia 30 kwietnia 2007 r. na warunkach i zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz.U. Nr 16, poz. 82, z późn. zm.⁶⁵⁾), w związku z wprowadzeniem ograniczeń handlowych:

1) spłata oprocentowania kredytu bankowego za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu bankowego;

2) po zakończeniu okresu zawieszenia, kredytobiorca zwraca zapłacone przez Agencję oprocentowanie na warunkach ustalonych w umowie kredytu bankowego.

3. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy, spłaty rat kapitału kredytu bankowego, w związku z wprowadzeniem ograniczeń handlowych, w ramach umów kredytu bankowego zawartych:

1) od dnia 1 maja 2007 r. do dnia 25 lutego 2009 r. na warunkach i zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz.U. Nr 77, poz. 514, z późn. zm.⁶⁶⁾),

2) od dnia 26 lutego 2009 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. na warunkach i zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz. 121, z późn. zm.⁶⁷⁾)

- spłata oprocentowania kredytu bankowego za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu bankowego.

4. Oprocentowanie zapłacone przez Agencję za kredytobiorcę, w okresie zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu bankowego, o którym mowa w ust. 3, pomniejsza kwotę dopłat ustaloną w umowie kredytu bankowego.

5.⁶⁸⁾ W przypadku umów kredytu zawartych od dnia 18 września 2012 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. na warunkach i zgodnie z przepisami rozporządzenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, należne bankowi oprocentowanie w przypadku kredytów bankowych, o których mowa w § 9 ust. 1i § 9a tego rozporządzenia, jest płacone przez kredytobiorcę w dotychczasowej wysokości, a gdy oprocentowanie należne bankowi wynosi poniżej 3%, kredytobiorca płaci oprocentowanie w wysokości tego oprocentowania.

§ 16

1. Wnioski:

1) o których mowa w § 10 ust. 7 pkt 3,

2) na realizację pomocy polegającej na dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka pochodzących od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym

- dotyczące pomocy, która ma być udzielana na 2015 r., składa się w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Agencja zawiera umowy, o których mowa w § 10 ust. 2 i § 12 ust. 3, dotyczące pomocy, która ma być udzielana na 2015 r., w terminie 37 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 17⁶⁹⁾

1. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i § 5 ust. 1 pkt 1, oraz gwarancje lub poręczenia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i § 5 ust. 1 pkt 2, mogą być udzielane dużym przedsiębiorstwom w rozumieniu art. 2 pkt 26

rozporządzenia nr 702/2014 w okresie obowiązywania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy publicznej polegającej na udzielaniu tych dopłat oraz gwarancji lub poręczeń.

2. Gwarancje, o których mowa w § 9a, mogą być udzielane w okresie obowiązywania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy publicznej polegającej na udzielaniu tych gwarancji.

§ 18 Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz. 121, z późn. zm.⁷⁰⁾).

§ 19 Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik 1. Wykaz działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego objętych pomocą, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1-3 i 6 rozporządzenia.

A. ROLNICTWO I RYBACTWO

I. UPRAWY ROLNE INNE NIŻ WIELOLETNIE

1. Uprawa zbóż obejmuje uprawę zbóż, takich jak: pszenica, kukurydza, proso, sorgo, jęczmień, żyto, owies, pozostałe zboża, gdzie indziej niesklasyfikowane.

2. Uprawa roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona obejmuje:

1) uprawę roślin strączkowych, takich jak: fasola, bób, ciecierzycyca, soczewica, łubin, groch, pozostałe rośliny strączkowe;

2) uprawę roślin oleistych na nasiona, takich jak: soja, siemię lniane, gorczyca, rzepak, słonecznik, pozostałe rośliny oleiste uprawiane na nasiona.

3. Uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, w tym ziemniaków, o dużej zawartości skrobi i inuliny.

1) Uprawa warzyw obejmuje:

a) uprawę warzyw kwiatostanowych, liściastych i łodygowych, takich jak: karczochy, szparagi, kapusta, kalafior i brokuły, sałata i cykorja, szpinak, pozostałe warzywa kwiatostanowe, liściaste i łodygowe,

b) uprawę warzyw owocowych, takich jak: ogórki, bakłażany, pomidory, papryka, pozostałe warzywa uprawiane na owoce,

c) uprawę warzyw korzeniowych, bulwiastych i cebulowych, takich jak: marchew, rzepa, czosnek, cebula, włączając szalotkę, por i pozostałe warzywa cebulowe, pozostałe warzywa korzeniowe i bulwiaste;

2) Uprawa pozostałych warzyw oraz roślin korzeniowych i roślin bulwiastych obejmuje:

a) uprawę grzybów,

b) uprawę buraków cukrowych,

c) uprawę kukurydzy cukrowej,

d) uprawę pozostałych warzyw,

e) produkcję nasion warzyw, z wyłączeniem nasion buraków pastewnych,

f) produkcję nasion buraka cukrowego.

4. Uprawa tytoniu.

5. Uprawa roślin włóknistych obejmuje:

1) uprawę lnu i konopi;

2) roszczenie roślin włóknistych przeprowadzane w warunkach naturalnych.

6. Pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie obejmują:

1) uprawę brukwi, buraków pastewnych, korzeni pastewnych, koniczyny, lucerny (alfalfa), esparcety, kukurydzy pastewnej i pozostałych traw innych niż rośliny wieloletnie, kapusty pastewnej i podobnych roślin pastewnych;

2) uprawę gryki;

3) produkcję nasion buraka pastewnego;

4) produkcję nasion pozostałych roślin pastewnych;

5) produkcję nasion kwiatów.

II. UPRAWA ROŚLIN WIELOLETNICH

1. Uprawa winogron obejmuje uprawę winogron na wino i winogron stołowych w winnicach.

2. Uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych obejmuje uprawę drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych:

1) jabłoni;

2) moreli;

3) czereśni i wiśni;

4) brzoskwiń i nektarynek;

5) gruszy;

6) pigwy;

7) śliwy i tarniny;

8) pozostałych drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych.

3. Uprawa pozostałych drzew i krzewów owocowych oraz orzechów obejmuje:
  - 1) uprawę krzewów owocowych jagodowych: czarnej borówki, porzeczek, agrestu, malin, truskawek, pozostałych krzewów owocowych jagodowych;
  - 2) produkcję nasion owoców;
  - 3) uprawę orzechów jadalnych: orzechów laskowych, orzechów włoskich, pozostałych orzechów.
4. Uprawa roślin przyprawowych i aromatycznych oraz roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych obejmuje:
  - 1) uprawę roślin przyprawowych i aromatycznych: chmielu, kopru, majeranku, bylicy-estragonu, pozostałych roślin przyprawowych i aromatycznych;
  - 2) uprawę roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych;
  - 3) uprawę roślin wykorzystywanych do wyrobu środków owadobójczych, grzybobójczych lub podobnych celów.
5. Uprawa pozostałych roślin wieloletnich obejmuje:
  - 1) uprawę wikliny;
  - 2) uprawę roślin energetycznych;
  - 3) trwałe użytki zielone.
6. Rozmnażanie roślin obejmuje produkcję roślinnych materiałów wegetatywnych, włączając sadzonki, odrosty i rozsady przeznaczone do bezpośredniego rozmnażania roślin lub gromadzenia szczepów roślinnych, do których zaszczepiany jest wybrany szczep, do ewentualnego obsadzania upraw, z wyłączeniem uprawy grzybni.

III. CHÓW I HODOWLA ZWIERZĄT

1. Chów i hodowla bydła mlecznego obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę bydła mlecznego;
  - 2) produkcję surowego mleka krowiego lub z bawołów.
2. Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę bydła i bawołów na mięso;
  - 2) produkcję nasienia bydłęcego.
3. Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę koni, osłów, mułów lub osłomułów;
  - 2) produkcję nasienia ogierów.
4. Chów i hodowla owiec i kóz obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę owiec i kóz;
  - 2) produkcję surowego mleka owczego i koziego;
  - 3) produkcję surowej wełny;
  - 4) produkcję nasienia kozłów i tryków.
5. Chów i hodowla świń obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę świń;
  - 2) produkcję nasienia knurów.
6. Chów i hodowla drobiu obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę ptactwa domowego z gatunków: "Gallus domesticus", indyków, kaczek, gęsi i perliczek;
  - 2) produkcję jaj;
  - 3) działalność wylęgarni drobiu.
7. Chów i hodowla zwierząt innych niż wymienione w ust. 1-6, uznanych na podstawie odrębnych przepisów za zwierzęta gospodarskie.

IV. Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana).

V. Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin obejmuje suszenie, czyszczenie, sortowanie i przechowywanie nasion do momentu ich sprzedaży.

VI. Rybactwo śródlądowe obejmuje chów i hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych.

B. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE

I. PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH

1. Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu, obejmuje:
  - 1) czynności związane z ubojem zwierząt, obróbką poubojową i paczkowaniem mięsa z bydła, świń, jagniąt, owiec, królików;
  - 2) produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w tuszach;
  - 3) produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w kawałkach;
  - 4) produkcję skór surowych i skór pochodzących z rzeźni, włączając zdejmowanie wełny ze skór owczych;
  - 5) wytapianie jadalnego smalcu i innych tłuszczów jadalnych pochodzenia zwierzęcego;
  - 6) przetwarzanie odpadów zwierzęcych;
  - 7) produkcję wełny surowej poubojowej.
2. Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu obejmuje:
  - 1) czynności rzeźni związane z ubojem drobiu, obróbką poubojową i pakowaniem mięsa z drobiu;
  - 2) produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa z drobiu, porcjowanego;
  - 3) wytapianie jadalnych tłuszczów z drobiu;
  - 4) produkcję pierza i puchu.
3. Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego, obejmuje:
  - 1) produkcję mięsa suszonego, solonego lub wędzonego;
  - 2) produkcję wyrobów z mięsa: kielbas, wędlin, pasztetów, puddingów mięsnych, "andouillettes" (małe

kielbaski wyrabiane z flaczków), saveloy (potrawa z mięsa, gotowana na parze, często w cieście).

4. Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków.

5. Przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków obejmuje:

1) przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków: produkcję gotowych mrożonych ziemniaków, produkcję ziemniaków puree w proszku, produkcję zakąsek ziemniaczanych, produkcję chrupków ziemniaczanych (chipsów), produkcję mąki i mączki ziemniaczanej;

2) przemysłowe obieranie ziemniaków.

6. Produkcja soków z owoców i warzyw obejmuje:

1) produkcję soków z owoców i warzyw;

2) produkcję koncentratów ze świeżych owoców i warzyw.

7. Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw obejmuje:

1) produkcję żywności składającej się głównie z owoców lub warzyw, z wyłączeniem gotowych dań - mrożonych lub w puszkach;

2) konserwowanie owoców, orzechów i warzyw poprzez zamrażanie, suszenie, zalewanie olejem lub octem, puszkowanie;

3) wytwarzanie owocowych i warzywnych artykułów spożywczych;

4) produkcję dżemów, marmolady i galaretek;

5) prażenie orzechów;

6) produkcję artykułów spożywczych z orzechów;

7) kiszenie ogórków i kapusty w gospodarstwach rolnych prowadzących ich produkcję;

8) produkcję łatwo psujących się gotowych potraw z owoców i warzyw, takich jak: sałatki, pakowane mieszanki sałatek, obrane lub pocięte warzywa, tofu (ser sojowy).

8. Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych obejmuje:

1) produkcję nieczyszczonych olejów roślinnych: oleju słonecznikowego, oleju rzepakowego, oleju z siemienia lnianego, oleju gorczycowego;

2) produkcję rafinowanych olejów roślinnych: z oleju słonecznikowego, oleju rzepakowego, oleju z siemienia lnianego.

9. Produkcja margaryny i podobnych tłuszczów jadalnych obejmuje:

1) produkcję margaryny;

2) produkcję past będących mieszaniną różnych tłuszczów jadalnych;

3) produkcję jadalnych mieszanek tłuszczowych zapobiegających przywieraniu do form.

10. Przetwórstwo mleka i wyrób serów obejmuje:

1) produkcję świeżego płynnego mleka, mleka sterylizowanego (włączając mleko pasteryzowane lub poddane działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)) oraz mleka homogenizowanego;

2) produkcję napojów bezalkoholowych na bazie mleka;

3) produkcję śmietany ze świeżego mleka: sterylizowanej (włączając śmietanę pasteryzowaną lub poddaną działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)), homogenizowanej;

4) produkcję mleka odwodnionego lub zagęszczonego, słodzonego lub niesłodzonego;

5) produkcję mleka lub śmietany w postaci stałej;

6) produkcję masła;

7) produkcję jogurtu i kefiru;

8) produkcję serów i twarogów;

9) produkcję serwatki;

10) produkcję kazeiny i laktozy.

11. Wytwarzanie produktów przemiału zbóż obejmuje:

1) przemiał zbóż: produkcję mąki, kasz, mączki i śruty pszennej; przemiał żyta, owsa, kukurydzy i innych zbóż;

2) przemiał surowców warzywnych: produkcję mąki i mączki z suszonych nasion roślin strączkowych, korzeni lub bulw oraz z orzechów jadalnych;

3) wytwarzanie zbożowej żywności śniadaniowej;

4) wytwarzanie mąki wieloskładnikowej oraz mieszanek do wypieku chleba, ciast, herbatników i naleśników.

12. Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych obejmuje:

1) wytwarzanie skrobi z ziemniaków, kukurydzy;

2) mielenie kukurydzy metodą moką;

3) wytwarzanie glukozy, syropu glukozowego, maltozy;

4) wytwarzanie glutenu;

5) wytwarzanie oleju kukurydzianego.

13. Produkcja cukru obejmuje produkcję i rafinację cukru z buraków cukrowych.

14. Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowanych, obejmuje produkcję wyrobów lub produktów z jaj, albuminę.

15. Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich obejmuje:

1) produkcję gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich, włączając produkcję mieszanek paszowych uzupełniających i dodatków paszowych;

2) przygotowywanie pasz jednoskładnikowych;

3) przetwarzanie odpadów poubojowych do produkcji pasz.

16. Produkcja cydru i pozostałych win owocowych obejmuje produkcję cydru i miodu pitnego.

17. Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych

do wypłatania obejmuje produkcję materiałów opałowych wykonywanych ze słomy lub z produktów pochodzących z upraw pozostałych roślin wieloletnich.

C. DZIAŁY SPECJALNE PRODUKCJI ROLNEJ

1. Uprawy w szklarniach nieogrzewanych powyżej 25 m powierzchni ogólnej.
2. Uprawy w szklarniach nieogrzewanych powyżej 25 m powierzchni ogólnej.
3. Uprawy w tunelach foliowych ogrzewanych powyżej 50 m powierzchni ogólnej.
4. Uprawy grzybów i ich grzybni powyżej 25 m powierzchni uprawowej.
5. Drób rzeźny powyżej 100 sztuk oraz wylęgarnie drobiu obejmują:
  - 1) kurczęta;
  - 2) gęsi;
  - 3) kaczki;
  - 4) indyki.
6. Drób nieśny powyżej 80 sztuk obejmuje:
  - 1) kury nieśne (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 2) kury mięsne (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 3) gęsi (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 4) kaczki (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 5) indyki (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 6) kury (produkcja jaj konsumpcyjnych).
7. Owady użytkowe obejmują:
  - 1) jedwabniki i produkcję kokonów;
  - 2) pasieki powyżej 80 rodzin.
8. Zwierzęta futerkowe obejmują:
  - 1) lisy i jenoty;
  - 2) norki;
  - 3) tchórze;
  - 4) szynszyle;
  - 5) nutrie powyżej 50 sztuk samic stada podstawowego;
  - 6) króliki powyżej 50 sztuk samic stada podstawowego.
9. Hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym obejmują:
  - 1) krowy powyżej 5 sztuk;
  - 2) cielęta powyżej 10 sztuk;
  - 3) bydło rzeźne powyżej 10 sztuk (z wyjątkiem opasów);
  - 4) tuczniki powyżej 50 sztuk;
  - 5) prosięta i warchlaki powyżej 50 sztuk;
  - 6) chów i hodowla owiec powyżej 10 sztuk;
  - 7) tucz owiec powyżej 15 sztuk;
  - 8) konie rzeźne;
  - 9) konie hodowlane.
10. Uprawy roślin in vitro.
11. Hodowla entomofagów.
12. Hodowla dżdżownic.

Załącznik 2. Specjalnych produkcji rolnej, przetwórstwie produktów rolnych, przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków oraz zakres inwestycji objętych pomocą finansową przeznaczoną na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej, przetwórstwie produktów rolnych, przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków oraz w rybactwie śródlądowym.

Część A.

INWESTYCJE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH LUB DZIAŁACH SPECJALNYCH PRODUKCJI ROLNEJ
Inwestycje w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej obejmują:

- 1) budowę, przebudowę lub remont połączony z:
  - a) modernizacją budynków lub budowli, służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,
  - b) zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażeniem, kosztami rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, jeżeli rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji inwestycji;
- 2) zakup lub instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia, służących do prowadzenia produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, obejmujących w szczególności: sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny lub urządzenia do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, maszyny lub urządzenia do przygotowywania lub składowania pasz, maszyny lub urządzenia do pojenia zwierząt i zadawania pasz,

urządzenia do pozyskiwania lub przechowywania mleka; zakupione lub zakupione i zainstalowane maszyny i urządzenia nie mogą mieć w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat oraz nie były nabyte z wykorzystaniem środków publicznych;

3) zakup użytków rolnych, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu bankowego zakup tych użytków rolnych nie był objęty pomocą ze środków publicznych;

4) zakup budynków lub budowli, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu bankowego zakup tych budynków lub budowli nie był objęty pomocą środków publicznych;

5) zakładanie lub wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin energetycznych;

6) wyposażanie pastwisk lub wybiegów dla zwierząt, w szczególności koszty groduzenia lub budowy wiat;

7) budowę ujęć wody, zakup i instalację urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania lub magazynowania wody lub nawodnień ciśnieniowych;

8) zakup lub budowę budynków lub budowli lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska lub poprawie warunków utrzymania zwierząt, w tym służących do składowania, oczyszczania lub separowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu do produkcji rolnej;

9) zakup i instalację lub budowę innych niż wymienione w pkt 7 i 8 elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej lub utwardzanie placów manewrowych;

10) zakup komputerów i oprogramowań służących ułatwieniu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programów księgowych;

11) koszty ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, których wysokość nie przekracza 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:

a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,

b) opłaty za patenty lub licencje,

c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;

12) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1 i 2 oraz 5-9, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

Część B.

INWESTYCJE W PRZETWÓRSTWIE PRODUKTÓW ROLNYCH Inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych obejmują:

1) budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli, służących do przetwórstwa i magazynowania produktów rolnych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;

2) * zakup lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących do:

a) magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwo żywności,

b) przetwarzania produktów rolnych,

c) magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży;

3) * zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;

4) * zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;

5) * zakup środków transportu niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania;

6) * zakup specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt;

7) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością;

8) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, których wysokość nie przekracza 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:

a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,

b) opłaty za patenty lub licencje,

c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;

9) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1-3, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

Część C.

INWESTYCJE W PRZETWÓRSTWIE RYB, SKORUPIAKÓW I MIĘCZAKÓW Inwestycje w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków obejmują:

1) budowę, rozbudowę lub modernizację budynków lub budowli, służących do przetwórstwa i magazynowania ryb, skorupiaków i mięczaków, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;

2) * zakup lub zakup i instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia do:

a) magazynowania lub przygotowania ryb, skorupiaków i mięczaków do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwa żywności,

b) przetwarzania ryb, skorupiaków i mięczaków,

c) magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży;

3) * zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem

produkcji lub do magazynowania;

4) * zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;

5) * zakup środków transportu niezbędnych do sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania;

6) * zakup specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt;

7) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością;

8) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:

a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,

b) opłaty za patenty lub licencje,

c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;

9) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1-3, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

Część D.

INWESTYCJE W RYBACTWIE ŚRÓDLĄDOWYM Inwestycje w rybactwie śródlądowym obejmują:

1) * budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji, w tym budynków i budowli oraz urządzeń przeznaczonych do rybołówstwa śródlądowego, związanych z poprawą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów rybnych, zdrowia ludzi i zwierząt, a także związanych z ochroną środowiska, w tym:

a) zakup, budowę lub modernizację wyposażenia niezbędnego do odłowu ryb,

b) zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych urządzeń lub maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,

c) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania oraz do sterowania działaniami rybołówstwa śródlądowego,

d) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością;

2) * budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji produkcyjnych, obiektów stawowych, a także budynków lub budowli, służących do produkcji w zakresie rybactwa, w tym:

a) zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji,

b) zakup urządzeń lub maszyn niezbędnych dla prawidłowego utrzymania obiektów i prowadzenia produkcji,

c) zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,

d) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania gospodarstwem oraz do sterowania procesem produkcji,

e) zakup sprzętu mającego na celu ochronę przed drapieżnikami obiektów przeznaczonych do chowu lub hodowli,

f) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością, w szczególności mających na celu poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów, zdrowia ludzi lub zwierząt, związanych z ochroną środowiska, a także wspieranie tradycyjnych form chowu lub hodowli ryb;

3) * zakup lub modernizację łodzi wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb;

4) * budowę, modernizację lub zakup instalacji lub urządzeń ograniczających negatywny wpływ na środowisko lub wpływających na poprawę środowiska;

5) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:

a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,

b) opłaty za patenty lub licencje,

c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;

6) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1-4, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

Objaśnienia:

*Zakupione lub zakupione i zainstalowane maszyny i urządzenia nie mogą mieć w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat oraz nie były nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.

Załącznik 3. Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych.

71)

1. Kierunkami studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których ukończenie uznaje się za posiadanie kwalifikacji zawodowych, są:

1) rolnictwo;

2) ogrodnictwo;

3) rybactwo - w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb;

4) weterynaria - w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;

- 5) technika rolnicza i leśna;
  - 6) zootechnika. W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymienione w pkt 1-6 za kwalifikacje zawodowe uznaje się kierunki studiów związane z kształceniem w zakresie rolnictwa, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością w zakresie rolnictwa w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (*European Credit Transfer and Accumulation System*).
2. Wykaz zawodów rolniczych na poziomie kwalifikacji technika:
- 1) technik rolnik;
  - 2) technik ogrodnik;
  - 3) technik architektury krajobrazu;
  - 4) technik hodowca koni;
  - 5) technik pszczelarz;
  - 6) technik rybactwa śródlądowego - w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb;
  - 7) technik weterynarii - w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
  - 8) technik agrobiznesu;
  - 9) technik mechanizacji rolnictwa;
  - 10) technik mechanizacji rolnictwa i agrotroiki;
  - 11) technik turystyki wiejskiej.
3. Wykaz zawodów rolniczych nauczanych na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej:
- 1) rolnik;
  - 2) ogrodnik;
  - 3) pszczelarz;
  - 4) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych;
  - 5) rybak śródlądowy - w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb.
4. Za studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą uznaje się studia, których program obejmuje treści związane z działalnością w zakresie rolnictwa w wymiarze co najmniej 150 godzin.
5. Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe jest:
- 1) dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich na kierunku wymienionym w ust. 1;
  - 2) w zawodzie wymienionym w ust. 2:
    - a) świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
    - b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie średnie wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, odpowiednio:
      - technik rolnik - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
      - technik ogrodnik - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,
      - technik architektury krajobrazu - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu,
      - technik hodowca koni - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.19. Organizowanie chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.20. Szkolenie i użytkowanie koni,
      - technik pszczelarz - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej,
      - technik rybactwa śródlądowego - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.2. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.15. Organizacja prac rybackich w akwakulturze,
      - technik weterynarii - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.11. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej,
      - technik agrobiznesu - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie,
      - technik mechanizacji rolnictwa - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.43. Organizacja prac związanych z eksploatacją środków technicznych stosowanych w rolnictwie,
      - technik mechanizacji rolnictwa i agrotroiki - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.46. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie,
      - technik turystyki wiejskiej - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację T.7. Prowadzenie działalności

turystycznej na obszarach wiejskich i świadectwo potwierdzające kwalifikację T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego;

3) w zawodzie wymienionym w ust. 3:

a) świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,

b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe wraz ze świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikację w zawodzie wymienionym w ust. 3, odpowiednio:

- rolnik - świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej,
- ogrodnik - świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
- pszczelarz - świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,
- mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie,
- rybak śródlądowy - świadectwo potwierdzające kwalifikację R.2. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze,

c) zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje wymienionymi w lit. b);

4) w przypadku tytułu wykwalifikowanego robotnika lub tytułu mistrza albo tytułu zawodowego lub tytułu zawodowego mistrza - świadectwo z tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom z tytułem mistrza, uzyskane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz.U. poz. 472 oraz z 2006 r. poz. 216) lub świadectwo uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego mistrza na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz.U. poz. 216);

5) dyplom uzyskania tytułu doktora nauk rolniczych lub doktora nauk weterynaryjnych, lub świadectwo ukończenia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich) w dziedzinie nauk rolniczych lub w dziedzinie nauk weterynaryjnych.

6. Dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów podyplomowych jest świadectwo ich ukończenia.

7. Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia:

1) wyższego - jest dyplom ukończenia studiów wyższych;

2) średniego - jest świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości;

3) zasadniczego zawodowego - jest świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej lub zasadniczej szkoły zawodowej lub zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodach zgodnych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, innych niż wymienione w ust. 3.

8. Dokumentem potwierdzającym staż pracy, o którym mowa w § 4 ust. 2b rozporządzenia w:

1) pkt 1 - jest zaświadczenie z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);

2) pkt 2 - jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Polsce lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 200, poz. 1322 oraz z 2013 r. poz. 628 i 1158.

²⁾ § 2 ust. 1 pkt 6 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 28.08.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1640), które wchodzi w życie 31.08.2017 r.

³⁾ § 2 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.

⁴⁾ § 4 ust. 1 pkt 2 uchylony rozporządzeniem z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.

⁵⁾ § 4 ust. 2 pkt 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.

⁶⁾ § 4 ust. 2a dodany rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.

- ⁷⁾ § 4 ust. 2b dodany rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ⁸⁾ § 4 ust. 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ⁹⁾ § 4 ust. 5 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ¹⁰⁾ § 4 ust. 8 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ¹¹⁾ § 5 ust. 4 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 2.11.2016 r.
- ¹²⁾ § 5 ust. 5 zmieniony rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 2.11.2016 r.
- ¹³⁾ § 5 ust. 7 pkt 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ¹⁴⁾ § 5 ust. 7 pkt 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 2.11.2016 r.
- ¹⁵⁾ § 5 ust. 7 pkt 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 2.11.2016 r.
- ¹⁶⁾ § 7 ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ¹⁷⁾ § 8 ust. 2a dodany rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ¹⁸⁾ § 9 ust. 1 zdanie wstępne w brzmieniu rozporządzenia z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ¹⁹⁾ § 9 ust. 1 pkt 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ²⁰⁾ § 9 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ²¹⁾ § 9 ust. 9 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ²²⁾ § 9a dodany rozporządzeniem z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ²³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2003 r. Nr 229, poz. 2273, z 2004 r. Nr 162, poz. 1694, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 251, poz. 1847 oraz z 2008 r. Nr 98, poz. 634.
- ²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260, 1311, 1348,
- ²⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. Nr 233, poz. 1381.
- ²⁶⁾ § 13 ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 1.08.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1479), które wchodzi w życie 3.08.2017 r.
- ²⁷⁾ § 13 ust. 6 pkt 1 zmieniony rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 1.08.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1479), które wchodzi w życie 3.08.2017 r.
- ²⁸⁾ § 13 ust. 6 pkt 2 zmieniony rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 1.08.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1479), które wchodzi w życie 3.08.2017 r.
- ²⁹⁾ § 13 ust. 7 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ³⁰⁾ § 13 ust. 8 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 1.08.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1479), które wchodzi w życie 3.08.2017 r.
- ³¹⁾ § 13a dodany rozporządzeniem z dnia 17.02.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 230), które wchodzi w życie 19.02.2015 r.
- ³²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.U. z 2014 r. poz. 1205, 1394 i 1846.
- ³³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.U. z 2009 r. Nr 76, poz. 645 i Nr 95, poz. 793, z 2010 r. Nr 4, poz. 27, Nr 107, poz. 681 i 682 i Nr 208, poz. 1374, z 2012 r. poz. 408 i 988, z 2013 r. poz. 998 oraz z 2014 r. poz. 527, 1333, 1536, 1630 i 1904.
- ³⁴⁾ § 13b dodany rozporządzeniem z dnia 25.08.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1345), które wchodzi w życie 9.09.2015 r.
- ³⁵⁾ § 13c dodany rozporządzeniem z dnia 7.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1346), które wchodzi w życie 11.09.2015 r.
- ³⁶⁾ § 13d dodany rozporządzeniem z dnia 7.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1346), które wchodzi w życie 11.09.2015 r.
- ³⁷⁾ § 13e dodany rozporządzeniem z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ³⁸⁾ § 13e ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ³⁹⁾ § 13e ust. 2 uchylony rozporządzeniem z dnia 8.12.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 2089), które wchodzi w życie 10.12.2015 r.
- ⁴⁰⁾ § 13e ust. 6 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ⁴¹⁾ § 13e ust. 8 pkt 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ⁴²⁾ § 13e ust. 9 uchylony rozporządzeniem z dnia 8.12.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 2089), które wchodzi w życie 10.12.2015 r.
- ⁴³⁾ § 13e ust. 10 dodany rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ⁴⁴⁾ § 13f dodany rozporządzeniem z dnia 8.12.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 2089), które wchodzi w życie 10.12.2015 r.
- ⁴⁵⁾ § 13g dodany rozporządzeniem z dnia 1.02.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 170), które wchodzi w życie 26.02.2016 r.
- ⁴⁶⁾ § 13h dodany rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ⁴⁷⁾ § 13i dodany rozporządzeniem z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.
- ⁴⁸⁾ § 13i ust. 12 pkt 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 22.11.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1912), które wchodzi w życie 29.11.2016 r.
- ⁴⁹⁾ § 13j dodany rozporządzeniem z dnia 22.11.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1912), które wchodzi w życie 29.11.2016 r.
- ⁵⁰⁾ § 13k dodany rozporządzeniem z dnia 24.01.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 166), które wchodzi w życie 26.01.2017 r.

- ⁵¹⁾ § 13l uchylony rozporządzeniem z dnia 19.01.2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 303), które wchodzi w życie 10.02.2018 r.
- ⁵²⁾ § 13m dodany rozporządzeniem z dnia 28.08.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1640), które wchodzi w życie 31.08.2017 r.
- ⁵³⁾ § 13m ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 29.09.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1818), które wchodzi w życie 30.09.2017 r.
- ⁵⁴⁾ § 13m ust. 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 29.09.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1818), które wchodzi w życie 30.09.2017 r.
- ⁵⁵⁾ § 13m ust. 5 pkt 5 dodany rozporządzeniem z dnia 29.09.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1818), które wchodzi w życie 30.09.2017 r.
- ⁵⁶⁾ § 13m ust. 12a dodany rozporządzeniem z dnia 29.09.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1818), które wchodzi w życie 30.09.2017 r.
- ⁵⁷⁾ § 13m ust. 13 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 29.09.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1818), które wchodzi w życie 30.09.2017 r.
- ⁵⁸⁾ § 13n dodany rozporządzeniem z dnia 14.11.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 2147), które wchodzi w życie 22.11.2017 r.
- ⁵⁹⁾ Zmiany wymienionej decyzji zostały ogłoszone w Dz.Urz. UE L 41 z 17.02.2015, str. 46, Dz.Urz. UE L 92 z 08.04.2015, str. 109, Dz.Urz. UE L 129 z 27.05.2015, str. 41, Dz.Urz. UE L 188 z 16.07.2015, str. 45, Dz.Urz. UE L 203 z 31.07.2015, str. 14, Dz.Urz. UE L 211 z 08.08.2015, str. 34, Dz.Urz. UE L 218 z 19.08.2015, str. 16, Dz.Urz. UE L 224 z 27.08.2015, str. 39, Dz.Urz. UE L 259 z 06.10.2015, str. 27, Dz.Urz. UE L 334 z 22.12.2015, str. 46, Dz.Urz. UE L 35 z 11.02.2016, str. 12, Dz.Urz. UE L 80 z 31.03.2016, str. 36, Dz.Urz. UE L 142 z 31.05.2016, str. 14, Dz.Urz. UE L 202 z 28.07.2016, str. 45, Dz.Urz. UE L 217 z 12.08.2016, str. 38, Dz.Urz. UE L 228 z 23.08.2016, str. 33, Dz.Urz. UE L 234 z 31.08.2016, str. 12, Dz.Urz. UE L 270 z 05.10.2016, str. 17, Dz.Urz. UE L 293 z 28.10.2016, str. 46, Dz.Urz. UE L 334 z 09.12.2016, str. 40, Dz.Urz. UE L 32 z 07.02.2017, str. 40, Dz.Urz. UE L 50 z 28.02.2017, str. 82, Dz.Urz. UE L 80 z 25.03.2017, str. 35, Dz.Urz. UE L 114 z 03.05.2017, str. 26, Dz.Urz. UE L 172 z 05.07.2017, str. 16, Dz.Urz. UE L 182 z 13.07.2017, str. 42, Dz.Urz. UE L 211 z 17.08.2017, str. 46, Dz.Urz. UE L 229 z 05.09.2017, str. 1 oraz Dz.Urz. UE L 264 z 13.10.2017, str. 7.
- ⁶⁰⁾ § 13o dodany rozporządzeniem z dnia 19.01.2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 303), które wchodzi w życie 10.02.2018 r.
- ⁶¹⁾ Zmiany wymienionej decyzji zostały ogłoszone w Dz.Urz. UE L 41 z 17.02.2015, str. 46, Dz.Urz. UE L 92 z 08.04.2015, str. 109, Dz.Urz. UE L 129 z 27.05.2015, str. 41, Dz.Urz. UE L 188 z 16.07.2015, str. 45, Dz.Urz. UE L 203 z 31.07.2015, str. 14, Dz.Urz. UE L 211 z 08.08.2015, str. 34, Dz.Urz. UE L 218 z 19.08.2015, str. 16, Dz.Urz. UE L 224 z 27.08.2015, str. 39, Dz.Urz. UE L 259 z 06.10.2015, str. 27, Dz.Urz. UE L 334 z 22.12.2015, str. 46, Dz.Urz. UE L 35 z 11.02.2016, str. 12, Dz.Urz. UE L 80 z 31.03.2016, str. 36, Dz.Urz. UE L 142 z 31.05.2016, str. 14, Dz.Urz. UE L 202 z 28.07.2016, str. 45, Dz.Urz. UE L 217 z 12.08.2016, str. 38, Dz.Urz. UE L 228 z 23.08.2016, str. 33, Dz.Urz. UE L 234 z 31.08.2016, str. 12, Dz.Urz. UE L 270 z 05.10.2016, str. 17, Dz.Urz. UE L 293 z 28.10.2016, str. 46, Dz.Urz. UE L 334 z 09.12.2016, str. 40, Dz.Urz. UE L 32 z 07.02.2017, str. 40, Dz.Urz. UE L 50 z 28.02.2017, str. 82, Dz.Urz. UE L 80 z 25.03.2017, str. 35, Dz.Urz. UE L 114 z 03.05.2017, str. 26, Dz.Urz. UE L 172 z 05.07.2017, str. 16, Dz.Urz. UE L 182 z 13.07.2017, str. 42, Dz.Urz. UE L 211 z 17.08.2017, str. 46, Dz.Urz. UE L 229 z 05.09.2017, str. 1, Dz.Urz. UE L 264 z 13.10.2017, str. 7 oraz Dz.Urz. UE L 304 z 21.11.2017, str. 57.
- ⁶²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.Urz. UE L 198 z 30.07.2011, str. 3, Dz.Urz. UE L 314 z 14.11.2012, str. 5, Dz.Urz. UE L 326 z 24.11.2012, str. 3, Dz.Urz. UE L 98 z 06.04.2013, str. 1, Dz.Urz. UE L 164 z 18.06.2013, str. 11, Dz.Urz. UE L 201 z 26.07.2013, str. 31, Dz.Urz. UE L 57 z 27.02.2014, str. 21, Dz.Urz. UE L 138 z 13.05.2014, str. 52, Dz.Urz. UE L 165 z 04.06.2014, str. 33, Dz.Urz. UE L 3 z 07.01.2015, str. 10, Dz.Urz. UE L 28 z 02.02.2017, str. 1, Dz.Urz. UE L 119 z 09.05.2017, str. 1, Dz.Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 92 oraz Dz.Urz. UE L 182 z 13.07.2017, str. 31 i 34.
- ⁶³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1205, 1394 i 1846.
- ⁶⁴⁾ § 15 ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ⁶⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 63, poz. 295 i Nr 127, poz. 596, z 1997 r. Nr 34, poz. 204 i Nr 145, poz. 972, z 1999 r. Nr 21, poz. 183, z 2000 r. Nr 44, poz. 500, Nr 46, poz. 532, Nr 55, poz. 655 i Nr 86, poz. 961, z 2001 r. Nr 41, poz. 466, Nr 73, poz. 765, Nr 83, poz. 896, Nr 86, poz. 949, Nr 89, poz. 975 i Nr 138, poz. 1548, z 2002 r. Nr 21, poz. 203, Nr 46, poz. 427 i 429, Nr 150, poz. 1242 i Nr 231, poz. 1939, z 2003 r. Nr 159, poz. 1539 i Nr 204, poz. 1980 oraz z 2004 r. Nr 95, poz. 935 i Nr 157, poz. 1642.
- ⁶⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 250, poz. 1868 oraz z 2008 r. Nr 8, poz. 42 i Nr 107, poz. 680.
- ⁶⁷⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 76, poz. 645 i Nr 95, poz. 793, z 2010 r. Nr 4, poz. 27, Nr 107, poz. 681 i 682 i Nr 208, poz. 1374, z 2012 r. poz. 408 i 988, z 2013 r. poz. 998 oraz z 2014 r. poz. 527, 1333, 1536, 1630 i 1904.
- ⁶⁸⁾ § 15 ust. 5 dodany rozporządzeniem z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ⁶⁹⁾ § 17 oznaczenie ust. 1 i ust. 2 dodane rozporządzeniem z dnia 11.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1608), które wchodzi w życie 28.10.2015 r.
- ⁷⁰⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 76, poz. 645 i Nr 95, poz. 793, z 2010 r. Nr 4, poz. 27, Nr 107, poz. 681 i 682 i Nr 208, poz. 1374, z 2012 r. poz. 408 i 988, z 2013 r. poz. 998 oraz z 2014 r. poz. 527, 1333, 1536, 1630 i 1904.
- ⁷¹⁾ Załącznik 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.08.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1455), które wchodzi w życie 28.09.2016 r.